

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

ADALET KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

22 Kasım 2011 Salı

ADALET KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

22 Kasım 2011 Salı

---0---

K O N U

Sayfa

**Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine
Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında
Kanun Teklifi**

1:47

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

BİRİNCİ OTURUM

1:22

Geneli Üzerinde Görüşmeler

1:22

Hasip KAPLAN	(Şırnak)	2:5
Suat KILIÇ (Gençlik ve Spor Bakanı)	(Samsun)	5:7
Turgut DİBEK	(Kırklareli)	7:14
Bülent TURAN	(İstanbul)	14:15
Mevlüt AKGÜN	(Karaman)	15:16
Bülent TEZCAN	(Aydın)	16:17
Murat BOZLAK	(Adana)	17:18
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	18:21
Ramazan CAN	(Kırıkkale)	21:22

İKİNCİ OTURUM

23:44

Geneli Üzerinde Görüşmeler (Devam)

23:29

Ali UZUNIRMAK	(Aydın)	23:25
Ömer Süha ALDAN	(Muğla)	25:26
Hakkı KÖYLÜ	(Kastamonu)	26:28
Suat KILIÇ (Gençlik ve Spor Bakanı)	(Samsun)	28
Madde 2		29
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	29
Madde 3		29
Madde 4		29:30

Madde 5, 6		30
Madde 1		30:31
Turgut DİBEK	(Kırklareli)	31:34,40:41
Oktay ÖZTÜRK	(Erzurum)	34:35
Ramazan CAN	(Kırıkkale)	35
Suat KILIÇ (Gençlik ve Spor Bakanı)	(Samsun)	36:37,43:44
Ömer Süha ALDAN	(Muğla)	37:39,40
Murat BAŞESGİOĞLU	(İstanbul)	39,44
Ali UZUNIRMAK	(Aydın)	39
Fehmi KÜPÇÜ	(Bolu)	39:40
Bülent TEZCAN	(Aydın)	41
Hakkı KÖYLÜ	(Kastamonu)	41:42
ÜÇÜNCÜ OTURUM		45:47
Önerge		45
Gerekçe		45:46
Madde 7, 8		46
Suat KILIÇ (Gençlik ve Spor Bakanı)	(Samsun)	47
Turgut DİBEK	(Kırklareli)	47

Açılma Saati: 15.00

Kapanma Saati: 18.35

22 Kasım 2011 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKANVEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

KÂTİP: Harun TÜFEKÇİ (Konya)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

--0--

BAŞKAN – Adalet Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, yürütme organımızın kıymetli temsilcisi, değerli katılımcılar, bu dönem Adalet Komisyonunun ilk toplantısını -nisap da sağlanmıştı- açıyorum. Çalışmalarımızın hayırlara vesile olmasını diliyorum. Hukuka katkımızın, dönüşüme, gelişime, değişime katkımızın fazla fazla gerçekleşmesini temenni ediyorum. Gündeme geçmeden evvel sizlerle bilhassa değerli komisyon üyelerimle birkaç paylaşımda bulunmak istiyorum.

Çok değerli arkadaşlar, kıymetli üyelerim; gerçekten milleti yasama komisyonunda temsil etmek sadece büyük bir kader değil yetmiş milyonda çok az sayıda insanın kavuşabileceği başlı başına bir şereftir. Komisyonlar yasama sürecinin en önde gelen filtreleridir. Aslında siyasetin en dinamik okuludur. Yasama Organi'nin hukuk dünyasına norm olarak sunduğu projelerin kurulduğu mekânlar komisyonlardır. Hukuk komisyonlarda kurulur, Genel Kurulda sadece müzakere edilir ve oylanır. Aslında parlamenter sistemin tarihsel kökeninde ve geleneğinde var olan bu paradigmanın Türk siyaset kurumu ve Türk Parlamentosu bakımından oturmuş olduğu, konsolidasyonunu tamamladığı ve kökleştiği söylenemez. Bu anlamda Türk Parlamentosu kurumu hepimizin uhdesinde, sırtında bulunan yükümlülüğümüzde olan bir reform ihtiyacıyla karşı karşıyadır. Beraber çalışacağız. Hukuk felsefesinden, sosyolojiden, toplumsal taleplerden, bilimlerden yararlanacağız ve hayatın içinden gelen, fışkırıp kaynayan olayların bize öğreteceği hukuk, bize dayatacağı hukuk sanıyorum en önemli bir hukuk olacaktır.

Bir kusurumu sizlerle paylaşmak istiyorum değerli üye arkadaşlarım. Aslında Komisyon üyelerimizin isimlendirilmesi üzerinden hayli zaman geçti. Niyetim Komisyon üyelerimle bir yemekli toplantı yapmaktı, fırsat olmadı, bir ısınma dönemi öngördüm, arkadaşlarımız siyasete biraz ısınsınlar dedim. Ondan sonra uzlaşma komisyonu üyeliği gündeme geldi. Bu kusurumu inşallah telafi edeceğim. Şu andan itibaren kendi gündemimize geçiyorum. Tekrar çalışmalarımızın hayırlı olmasını diliyorum. Ayrıca tutanağın tutulması noktasında Yüksek Heyetin kararını alacağım. Görüşmelerin, konuşmaların, beyanların tutanağa geçirilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir. Tutanak tutulması kararı verilmiştir.

Değerli arkadaşlar, bugün görüşeceğimiz iş, ana gündem maddesi: Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Emine Ülker Tarhan, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Mersin Milletvekili Mehmet Şandır ve Barış ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekili Şırnak Milletvekili Hasip Kaplan'ın "Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Teklifi" dir.

Görüşmelere başlıyoruz. Teklif sahiplerinden birisi buradadır, söz vereceğim. Ondan sonra yürütme organının, Bakanımızın bu proje konusundaki düşüncesi nedir diye söz vereceğim ve ondan sonra değerli arkadaşlarımızdan söz almak isteyenlere geneli üzerinde müzakereye katılma fırsatı tanıyacağım. Teşekkür ediyorum.

Buyurun Sayın Kaplan.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle Adalet Komisyonuna ve değerli üyelerine başarılar diliyorum. Gerçekten ilk günde kamuoyunun dikkatlerinin üzerinde olduğu bir teklifi konuşacağız. Ancak bir teklife imza veren bir Grubun Grup Başkanvekili olarak özellikle söylemek istediğimiz birkaç nokta var Sayın Başkanım.

14 Nisan'da Mecliste kabul edilen 6222 sayılı "Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun" maalesef Türkiye Futbol Federasyonu ve on yedi kulüp başkanı tarafından hazırlanmış ve iyi bir filtreden geçirilmeden Meclise getirilmiş, o tarihte de Mecliste "Sporda Şiddete Karşı Araştırma Komisyonu" diye bir araştırma komisyonu kurulmuş, bu komisyonda da bu konuda düzenleme yapılması istenmişti ve Mecliste de bu konuda mutabakatla bu yasa çıkarılmıştı.

Tabii Robers Piyer de bir yasa çıkarmıştı, giyotin yasasını, biliyorsunuz tarihte meşhurdur.

BAŞKAN – 1793.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – 1793'te ve maalesef Robers Piyer de o çıkardığı yasa ile giyotinde gitmişti, onu bir tarihî hatırlatma yapmak istiyorum çünkü bazen hazırlıksız yapılan çalışmaların bumerang gibi nasıl döneceğinin tipik bir örneğidir.

Tabii seçim atmosferi de vardı, nisan ayı idi ancak hemen arkasından başlayan operasyonlarla, tutuklamalarla Türkiye gündemine çok hızlı bir şekilde düşüldü ve bunun sonucu olarak bizim yemin tartışmaları sürecinde, Mecliste olmadığımız bir dönemde, on yedi kulüp başkanı AKP, CHP, MHP Gruplarıyla üst düzeyde görüşmeler yaptılar. Hatalarını söylediler hatta kendileri buna neden olduklarını ve 911'nci maddenin değiştirilmesi konusunu gündeme getirdiler. O dönemde açıklamalarda da 4 Ekimde Meclise geleceği söylenmişti.

Tabii o döneme bakıyorum çünkü yakın zaman. Sporda sorumlu Sayın Bakanımız burada. Yasada değişiklik olmayacak söylemi çok netti o zamanlarda ve uyarıyor. Yine Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Arınç bu konudaki karşıtlığını ifade ediyor ve en son Başbakan Sayın Erdoğan çok net

konusuyor buna karşı olduğunu ve hatta “Yaz boz tahtasına döndü, olmaz.” diyor. Tabii bu süreç içinde bizimle bir görüşmeleri oldu, 1 Ekimden sonra Meclise geldikten sonra, bu tür Hükûmet kanadından açıklamalar olduğunu öncelikle Hükûmet kanadıyla, Meclis çoğunluğunu teşkil eden AK PARTİ ile görüşülmesinin doğru olacağını biz gelen heyetlere ifade ettik ve bu konuda teknik hukuk açısından bizde bazı sorunlar olduğunu düşünüyoruz. Bazı çekincelerimiz de var, bazı maddelerle ilgili, bunun Komisyon ve Genel Kurul aşamalarında düzenleme imkânı olabilir. Ancak mukayeseli hukuk açısından cezaların ağırlığı, teşebbüs, tekerrür bu gibi teknik konuların bir komisyon süzgecinden geçmesinde yarar var. Bunu ifade ettik ve futbolun duygusal etkileşiminin bir kenara bırakılmasını söyledik. Böyle bir niyetle de, iyi niyetimizi ifade ettik, bize gelindiğinde şunu söyledik: Gidin iktidar partisini ikna edin çünkü bu üç partinin oyları yetmez bu yasanın çıkmasına. Fakat bizim detaylı olarak araştırmadan komisyona indirilip, komisyonda üzerinde konuşacağımız sözlü olarak koyduğumuz çekincelerimiz olmasına rağmen birden bire dört grubun imzası alınıp Meclis Başkanlığına oradan da direkt Komisyona getirildi yani bir nezaket kuralları gereği dört grubun bir araya gelip, bu konuda bir değerlendirme yapıp, ne zaman verileceği, verilecekse birlikte verilmesi konusunda nezaketen asgari düzeyde bir ihtimam göstermesini bekliyorduk. Fakat, bizde basından okuduk ki AK PARTİ de imzalamış. Ben imzalamam diyen İktidar Partisi bu konuda imza vermiş ve Komisyona hemen indirilmiş.

Şimdi, burada zamanlamaya birlikte karar vermeliydik çünkü bu çok hassas tartışılır bir konudur, kimisi “af” diyor, kimisi “şike suçlarına” diyor, işte “affedilecek, cezaları indirilecek” deniliyor. Kamuoyunu doğru bilgilendiremedik. Bu konuda bir çalışma doğru dürüst yapılmadı. Yine tutuklamada nasıl ki kantarın topuzu kaçtıysa, tüm tutuklamalar karşısında da biz kantarı da, adaletin terazisini de tam uygulayamadık. Mecliste tutuklu milletvekillerimiz var. Her gün siyasetçiler seçilmişler tutuklanıyor ve her gün tutuklanmalara yenisi ekleniyor. Bugün savunma avukatlığını yapan altmış tane avukatın KCK operasyonu nedeniyle göz altına alındığını haberlerde okuyoruz.

Şimdi, bunca sorun yaşayan kamu vicdanının rahatsız olduğu bu aşamada bazı gelişmeler de oluyor. Türkiye Futbol Federasyonu Başkan Yardımcısı Gümüşdağ’ın aniden gözaltına alınması, yine Hükûmetin, kamuoyunun kafasını iyice karıştırdığını ortaya koyan işaretler gözüküyor. Kamu vicdanı adeta bir buz dağının görünmeyen yönlerinin kuşkusunu yaşıyor. Kamu vicdanında net olan bir tek şey varsa, o da şike sanıkları kurtarılıyor izlenimi yaygın. Oysa ki biz toplumda algıyı değiştirmek zorundayız. Mecliste, gruplar, komisyonda bunu anlatabilmek ve ikna etmek durumundayız. Sadece dört grup uzlaştı, istediği yasayı yapar diyorsak, bu çok ciddi hele hele ceza söz konusu iken çok ağır bir cezadan çok düşük bir cezaya yani iki uçtan kantarın topuzunu kaçırmanın da zararlarının olduğu ortada.

Şimdi bu olguyu nasıl değiştireceğiz. Sayın Başbakan düne kadar “İşte terör varken bedelli olmaz.” dedi, bugün açıkladı işte “30 yaş 30 milyar lira” diye. Sayın Bakanımız “Yasa değişmez.” dedi, grup başkan vekilleri imza verdi. Sayın grup başkan vekilleri imza veriyor ama Sayın Bakan diyor ki: “Bu bir hükûmet tasarısı değil.” Peki imza atan AK PARTİ’nin Grup Başkan vekili sizin partinizin Grup Başkan vekili değil mi? Yani, bu tür manevralara, bu tür söylemlere niye sığınma ihtiyacı duyar Sayın Bakan? Onu da anlamış değiliz.

Yine bu aşamada tutuklu vekillerle ilgili hiçbir yasal düzenleme sürecinde Hükûmetin bir tutumu vardır. Burada MHP, CHP üyeleri de var, sekiz tane milletvekili, tutuklu bir parlamento. “Yargıya karışamayız, yargıya müdahale etmeyeceğiz.” deniliyor. Peki, bu bizim yaptığımız nedir, yapacağımız nedir veya burada konuşacağımız nedir? Eğer yargıya müdahale ise bal gibi burada yargıya müdahale ediliyor. Bundan daha iyi müdahale, açık bir müdahale yok. Yani eğer kendi Meclis üyelerinizin tutuk ve hukuk durumunu şey edemiyorsanız, bunun getireceği kamu vicdanının yaralı olduğu noktasını iyi görmek lazım.

Yine gündemde birçok konu varken yarın tekrar Adalet Komisyonunda görüşülecek bir yasa geliyor. Basını, sivil toplumu, siyasette aydınları susturmayı tehdit altına alan, terörle ilgili finansman kaynaklarının kurutulması tasarısı geliyor.

Şimdi bütün bunları biz BDP Grubu olarak değerlendiriyoruz. Bir taraftan Saddam Hüseyin döneminin operasyonları yapıyor siyaset kurumuna, partilere, sendikalara, derneklere, topluma. Herkes içeri alınıyor ve sanki bütün bunlar yaşanmamış, belediye başkanlarımız üç yıl yargıç yüzü görmüyor, yargıç önüne çıkarılmıyor, savunma haklarını kullanamıyor, avukatlar savunma hakkını kullandığı için gözaltına alınıyor, tutuklanıyor ve sanki bütün Türkiye’nin problemi bu noktada şike ve teşvik primi, bu konudaki cezalarla ilgili bir düzenlemeyle rahatlatma noktasıymış gibi öne çıkıyor. Görüntü budur. İstesek de istemesek de görüntü budur.

Biz gerçekten, BDP Grubu olarak bunu değerlendirdik ve bu konuda samimi olarak da imza verdik ve kamuoyu vicdanında varsa bir adaletsizlik düzeltilmesini de istedik. Komisyonunda olabilir, Genel Kurulda olabilir diye düşündüm ancak edindiğimiz izlenim bunun mümkün olmadığının işaretlerini bize veriyor. Yani o ceza indirimleriyle veya hapis cezalarının paraya çevrilmesiyle ilgili konularda komisyonunda bu ışığı göremediğimizi çok açık ifade edeyim çünkü AK PARTİ çoğunluğu komisyonunda da hâkim, Genel Kurulda da hâkim. Zaten bu teklifler, tasarılar Hükûmet içinde olmasa da, adı tasarı olmasa da maalesef önceden hazırlanmış ve kulüp başkanlarına, temsilcilere, gelen heyetlere grupları ziyaret edin diye verilmiş. Şimdi, kamuoyu vicdanını rahatsız eden teklif karşısında sağlıklı bir tartışma hazırlanma, bilgilendirme süreci yaşayamadığımız ve bunun anlatılamadığı kanısındayız Sayın Başkanım.

Yine Danışma Kurulu kararıyla Meclis gündemine AK PARTİ'nin getirdiği, biliyorsunuz İç Tüzük'te bir kıyafet değişikliği teklifi vardı, Danışma Kurulu'na da indi, oylandı, gündeme alındı. Tam görüşülecekken bir saat kala ne denildi? "Sıkıntı var, bunu çekelim, tartışalım." Çekildi. Tartışılıyor mu, nereye konuldu, bilmiyorum ama çekildi o teklif ve duruyor. O teklif de üç parti grubunun imzaladığı bir teklif olarak gelmişti Meclise çünkü o zaman biz daha yemin etmediğimiz için, üç parti grubu o zaman vardı, yemin etmediğimiz için biz yoktuk ve bu teklif de geri çekildi.

Sporda temiz elleri daha net konuşabileceksek bizim hazırlıkta kamu vicdanını ve zamanı çok iyi tespit ederek bu konu üzerinde tekrardan bir çalışma yaparak bunu düzenlememiz gerektiğini düşünüyoruz. Bu nedenle, söz konusu teklifte imzası bulunan BDP Grup Başkan Vekili olarak, bu aşamada kamu vicdanının bu konuda çok rahatsız olduğunu, adaletin yaralı olduğunu ve öyle bir çalışmanın kamuoyunda çok farklı sonuçlar getireceğini düşünüyoruz. Teklifin geri çekilmesini ve çok daha iyi hazırlanmasını, bu konuda uzmanlar, mukayeseli hukuk ve daha ileriki konular açısından da bir inceleme yapılmasını talep ediyoruz ve bu nedenle, bu gerekçelerle de kendi imzamı Grubum adına, Grubumuz adına da çektiğimizi ifade etmek istiyoruz.

BAŞKAN – Geri çekiyorsunuz yani.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Evet efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, yürütme organı olarak... Ondan sonra müzakereye açacağım, usul öyle.

Sonra yine gerekirse ortaya konan argümanlar karşısında tekrar söz alabilirsiniz.

Buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, öncelikle şahsınızda Adalet Komisyonumuzu saygıyla selamlıyorum.

24'üncü Dönemin, anladığım kadarıyla, hitabınızdan anladığım kadarıyla, Adalet Komisyonu ilk toplantısını yapıyor. 24'üncü Dönemin de Adalet Komisyonu çalışmaları açısından hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, Kulüpler Birliği 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine İlişkin Kanun'un değiştirilmesine yönelik müteaddit defalar tarafımıza bilgi, görüş, yaklaşım ve önerilerini intikal ettirdiler. En son, Kulüpler Birliği Vakfı Spor Toto Süper Lig'de temsil edilen 18 kulübün başkanlarının imzalarını taşıyan bir değişiklik arzusunu yani şu anlamda değişikliğin 18 kulüp yönetimi tarafından teyit edildiğini ve bir değişiklik çalışması yapılmasının bu çerçevede yürütülmesi arzusunu tarafımıza intikal ettirdiler. Her görüşmede biz kendilerine defaatle Hükûmet olarak 6222 sayılı Yasa'yı konu edinen bir değişiklik odaklı tasarı çalışması içerisinde olmayacağımızı kendileriyle paylaştık. Şu an itibarıyla komisyonun

gündeminde bulunan değişiklik metni bir Hükümet tasarısı değil, bir kanun teklifidir, kanun tasarısı değildir.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Niye bunu izah etme gerekçesi duyuyorsunuz? Yani sorumluluğu sırf Hükümetten atıyorsunuz.

BAŞKAN – Hasip Bey...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Hasip Bey, siz konuşurken de cevap vermem gereken çok şey oldu ama araya hiç girmedim, dinleme ihtiyacı hissettim. Hatibin söz hakkına saygı duydum. Siz de benim söz hakkıma saygı duyarsanız sevineceğim.

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Sayın Bakan, yalnız bu konuda samimiyet istiyoruz.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Tamamlamadınız herhâlde sözlerinizi, siz buyurun tamamlayın, ondan sonra ben yeniden başlayayım.

BAŞKAN – Hasip Bey, tamam.

Devam edin.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Kendilerine bir Hükümet tasarısı olarak değişiklik çalışması dizayn etme arzusunda, arayışında olmayacağımızı ifade ettik ama Türkiye Büyük Millet Meclisi açısından karine bellidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi gündemine hâkimdir. Komisyonlar için de bu geçerlidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri tarafından imza altına alınan kanun teklifleri usulüne göre İç Tüzük hükümleri çerçevesinde komisyonlarda ele alınır, komisyonun gerek görmesi, işlemleri tekemmül ettirmesi hâlinde de bu teklifler Genel Kurula indirilir ve görüşülür. Genel Kurul safahatında da yine Türkiye Büyük Millet Meclisi kendi gündemine hâkimdir, irade milletvekillerinin iradesidir. Biz yürütme organı olarak milletvekilleri tarafından böyle bir konsensüse ulaşılır ve Genel Kurulda böylesi bir ittifakla değişiklik yapılırsa yürütme organı olarak doğaldır ki Türkiye Büyük Millet Meclisince kabul edilen, Anayasa Mahkemesine götürölüp iptal ettirilmeyen, Sayın Cumhurbaşkanınca imza altına alınıp Resmî Gazete’de yayımlanan her kanunu yürütmekle yürütme organı mükellef. Dolayısıyla bu çerçevedeki görüşümüzü kendileriyle paylaştık.

Bu işin tartışmaya açık bir konu olduğu zaten kamuoyunun takdirinde olan bir husus. Dolayısıyla bu çerçeve içerisinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubuyla görüşmelerini yaptılar, Milliyetçi Hareket Partisi Grubuyla görüşmelerini yaptılar, Barış ve Demokrasi Partisi Grubuyla görüşmelerini yaptılar, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuyla da aynı çerçevede görüşmelerini yaptılar. Bu görüşmelere götördükleri metin tamamen kendileri tarafından hazırlanmış olan bir metindir. Bu metni bize de intikal ettirdiler ve nihayetinde dört partinin birer grup başkan vekili tarafından bu kanun değişikliği teklifi imza altına alındığı için şu an komisyonda toplantı hâlinde bulunuyoruz. Eğer ki dört partimizin grup başkan vekillerinden herhangi biri kendisine metin teslim edilmeksizin imza attığı düşüncesinde ise ve buradan hareketle bir imzayı geri çekme düşüncesi hasıl oluyorsa doğrusu

Hükûmeti temsilen burada bulunan kişi olarak bunu takdir edebilecek durumda değilim ama yapılacak olan değişikliklerin özü itibarıyla bir konsensüs arayışının kamuoyunda da bir mutabakatı beraberinde getireceği düşüncesinden hareketle Kulüpler Birliğinin dört parti grubunu ikna etme arayışı bizim açımızdan mahzur oluşturan bir arayış değildir. Nihayetinde önümüzde bir teklif var. Bu teklifin olduğu gibi mi, değiştirilerek mi kabul edilip edilmeyeceği hususu komisyonun takdirinde olan bir meseledir. Buraya gelirken bile teklifin bazı hükümleriyle ilgili değişiklikler yapılsa ve şu maddesine şu ilave yapılsa ya da şu maddesinden şu ibare çıkarılsa gibi öneriler hâlen bana bile intikal etmektedir. Dolayısıyla nihayete ermiş, çalışılmış, sonuçlandırılmış bir teklif değildir, imza altına alınmış olan bir metindir. Takdir Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonunun takdiridir. Komisyondan çıkacak olan takdir her ne olursa olsun biz buna saygı duyuyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Turgut Bey, buyurun.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum, Sayın Bakana da Adalet Komisyonu olarak ilk kez toplanıyoruz. Değerli arkadaşlarıma, çalışma arkadaşlarıma da ben merhaba demek istiyorum.

Geçen yıl çok yoğun çalışmıştık, temel yasalarla birlikte. Sanıyorum, önümüzdeki günlerde yine böyle bir gündeme gireceğiz diye düşünüyorum.

Bu arada Sayın Bakanımıza da, basından tabii takip etmiştim, öncelikle hayırlı olsun diyorum Bakanlığınızın ama bu arada sanıyorum üçüncü evladınız da olmuş, o da hayırlı olsun, analı babalı büyüsün. Bu vesileyle sizi burada gördüğümüzde kutlamak istedim.

Spor Kulüpleri Başkanı burada, Sayın Demirören. Ben her zaman Beşiktaş taraftarı olarak kendisini burada görmekten mutlu oldum. Bakıyorum yine Nihat Bey burada, Sayın Gümüşdağ burada ve Levent Bey burada. Bu değişiklik teklifi hazırlanırken sanıyorum Levent Bey'in de bir çalışması vardı.

Şimdi, yasayla ilgili söyleyeceklerimizi söyleyeceğiz. Gerçekten Türkiye'nin gündeminde uzun bir süredir konuşuluyor. Geçen dönem de buradaydık, biz çıkardık bu kanunu, hep beraber çıkardık. Yani ben 23'üncü Dönemde de Komisyon üyesiydim. Şunu görüyorum, yani şöyle bir şey yapmışız demek ki: Vur deyince öldürmüşüz ya da çok anlamadan çıkarmışız, çok acele etmişiz, yanlış olduğu ortaya çıkıyor. Yasa daha tam uygulanmadı tam anlamıyla yani bir soruşturma sürüyor, tutuklamalar var, savcı iddianamesini henüz açıklamadı, daha doğrusu yazmadı, mahkemeye sunmadı ama daha bu aşamada dahi bu yasanın yanlış olduğu aklısıelim birçok kişi tarafından kabul ediliyor. Cezalar açısından konuşuyorum, gelen yaptırımlar açısından konuşuyorum. Gerçekten, geçen dönem mart ayında bu yasa Meclisten geçerken, komisyondan geçerken anladığım kadarıyla çok dikkat etmemişiz. O nedenle, bugün bu komisyonda ve Genel Kurulda bu teklif görüşülürken bence daha titiz

davranmamız lazım. Aynı hatayı iki kez yapmak... Biliyorsunuz, bununla ilgili sizin çok güzel veciz sözleriniz vardır, söylersiniz bir şey Sayın Başkan. Yani bir hata yapılır bir kez de, ikinciye bir daha yaparsak... Yani onunla ilgili bir şey söylemeyeyim.

Fakat Türkiye’de sadece toplumun, halkımızın, bizlerin sorunları konuştuğumuz hukuksal sorunlar, yargıyla ilgili sorunlar, insan haklarıyla ilgili konular ve sadece bu değil. Yani bu şi ke operasyonu veya adı neyse, bu operasyon kapsamında insanların yargılanması, tutuklu kalmaları, bununla ilgili konuların dışında da çok önemli şey konuşuyor toplum. Yani bence birkaç cümleyle ondan da bahsetmek isterim, onu da atlamamız lazım. Eğer atlarsak kolaycılığa kaçırız. Yani hepimizin çok güzel bildiği gibi, bir futbol terimi var: Tribünlere oynamak. Onu da yapmayalım, tribünlere oynamayalım. Toplumun şu anda çok önemsed iği davalar var, sorunlar var. Bakın, dün, Mediste tutuklu milletvekili arkadaşlarımızın yakınları, Sayın Haberal’ın kardeşi, Sayın Balbay’ın erkek kardeşi yine ve milletvekili olmayan ama gazeteci Tuncay Özkan’ın da kızı buradaydı, tutuklu yakınları olarak. Bir yargılama sürüyor. Orada, Medis Basın Toplantısı Salonu’nda çok kısa da olsa duygularını ifade ettiler. İnanın belki akşam televizyonlardan izlemi şsinizdir. Oradaki yargılamanın artık bir hukuki yargılama... Zaten hukuki yargılama olmadığını hepimiz biliyoruz, o bir siyasal, siyasi yargılama da. Yani siyasi yargılama boyutunu da aştığını, artık oradaki olayın bir yaşam mücadelesi hâline geldiğini insanlar gözleri dolarak anlatıyorlar. Artık oradaki insanlar “Biz buradan sağ salim çıkabilecek miyiz? Psikolojik olarak vücudumuz sağ salim olarak, beynimiz sağ salim olarak çıkabilecek miyiz? Yoksa buradan bizim bedenimizi de bir tabuta koyup mu çıkaracaklar?” noktasına geldiler diyor insanlar. Türkiye bunu konuşuyor.

Şimdi, bu konu da bakın, dört grup başkan vekili bir imza altmış birlikte, bir mutabakatla gelmiş. Sayın Kaplan’ın açıklaması “Biz çektik.” diyor ama bizim de çekincelerimiz var, onu da konuşuruz ama burada bir mutabakatla bir şey yapabiliyoruz. Biz bu mutabakatı, belki o gün diğer partilerle zaman yetmediği için, yemin sürecinde biliyorsunuz, bu mutabakatı Adalet ve Kalkınma Partisiyle, iktidar partisiyle yapmış tık, tutuklu milletvekili arkadaşlarımız için yani tutuklu milletvekilleri sadece Cumhuriyet Halk Partisinin değil arkadaşlar, 8 tane tutuklu milletvekili arkadaşımız var şu anda. MHP’den bir arkadaşımız var ve 5 tane bağımsız milletvekili var, 8 milletvekili var. Türkiye’de bunun uygulaması hiç olmamış, hiç yapılmamış. Emsali var, örneği var, Sayın Sebahat Tuncel geçen dönem farklı bir şekilde bundan yararlanmış; şu anda görevini tekrar yapıyor, ikinci dönem seçildi. Ona hukuki olarak uygulanan yorum diğer insanlara, milletvekillerine, halkın iradesiyle seçilmiş olan kişilere uygulanmadı maalesef. Mutabakatta üç aşağı, beş yukarı aynı şeyleri söylüyoruz. İşte, mutabakat metni. Bunu niye getirdim, biliyor musunuz? Bu metinde benim de imzam var çünkü. Yani biz 6 kişi 11 Temmuzda, Sayın Adalet ve Kalkınma Partisinden iki Grup Başkan Vekili ve bir Genel Başkan Yardımcısı, Nurettin Canikli Bey, Ahmet Aydın ve Haluk İpek,

Genel Başkan Yardımcısı AKP' nin, bizden de Sayın Akif Hamzaçebi, ben ve Sayın Aydın Ayaydın, birlikte, 6 kişi böyle bir metni hazırlamıştık. Tabii bu metni hazırlarken partimizin genel başkanlarıyla görüştük, mutabakatla hazırladık. Orada da aslında söylediğimiz çok netti. Şimdi, o gün burada gerçekten vicdanlar sızlıyor, hâkimler, savcılar görevlerini yapıyor diyoruz, yargıya müdahale edemeyiz, etmeyiz, Anayasa'mızın ilgili maddesi var. Anayasa'mızın yargıyla ilgili maddesini açıp baktığımızda kimse hâkimlere telkinde, tavsiyede bulunamaz diyor ama geçenlerde, arkadaşlar, Türkiye'de neler olduğunu da gördük. Acaba öyle mi değil mi, bilmiyoruz. Bir metin açıklandı. Bu PKK'yla işte MİT mi, Başbakanlık temsilcisinin, Sayın Fidan'ın, Afet Güneş'in birlikte olduğu bir toplantıda, orada çok açık bir şey söylendi. Afet Güneş dedi ki: "Biz Habur'da yargıyı yerle bir ettik, hiçe saydık, yok ettik." Ben o zaman, bir vatandaş olarak şunu düşünemez miyim, düşünmemeli miyim? Demek ki birileri isterse yargı bağımsız olmayabilir. Yani burada yargıyla ilgili... İsterseniz okuyalım ama yani okumamıza da gerek yok, onu da... Acaba Habur'da kim, Silopi'den ve Diyarbakır'dan giden hâkimlere bir şey söyledi? Onlara "Siz bağımsız hâkimler, savcılarınız ama bunu şimdilik unutun, bundan vazgeçin..."

RECEP ÖZEL (Isparta) - Ne alakası var?

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Ne oldu değerli arkadaşlar? Bir şey mi var?

BAŞKAN – Dinleyeceğiz, dinleyeceğiz.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Arkadaşlar, Anayasa'nın 38'inci maddesini okuyalım.

"... şimdi bundan vazgeçin, burada biz bunu istiyoruz, burada şunları yapacaksınız." dedi mi? Dediyse arkadaşlar, şu anda devam eden davalarda, şu an süren, yargılanması devam eden davalarda da benzer şeyler söyleniyor mu, söylenmiyor mu? Benim söylemeye çalıştığım bu, kafamdaki bu. Yani şu an Silivri'deki hâkimlere, Habur'daki hâkimlere söylendiği gibi "Bu insanları salmayacaksınız. Bu insanlar biz bırakın dediğimiz ana kadar da tutsak edilecek..." Bin gün arkadaşlar, bin gün! Bakın, Sayın Balbay ve Haberal'ın tutuklu olarak kalacağı süreler bin gün. Sayın bakalım! Bin gün kalın bakalım orada!

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hatip gündemle ilgili konuşsun Sayın Başkan. Gündemimiz bu değil.

BAŞKAN – Tamam, dinleyelim.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Değer arkadaşlar, yargılanıyorlar ve bakın, birazdan...

BAŞKAN – Dinleyelim...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Arkadaşlar, sizler de dinleyin, tamam konuşursunuz.

Arkadaşlar, konu bu, bu... Bunu da konuşacağız.

Bakın, arkadaşlar, bin gün...

BAŞKAN – Arkadaşlar, ben müdahale ederim. Hoşgörülü olun.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Müdahale etmeyin lütfen...

Benim söylemeye çalıştığım şu: Türkiye’de toplumun duyarlılıklarına eğer biz, hepimiz burada dikkatliyse, o duyarlılıkları biz de burada sergiliyorsak arkadaşlar, hep beraber, grup başkan vekilleriyle gelmişsek, bir teklif getirmişsek Türkiye’de bu duyarlılıklar da var. Bunlara da aynısını yapalım demek istiyorum ama burada yargılanan insanlar çılgılık atıyorlar, cenazeleri çıkıyor. Hükûmetin bir bakanı çıkıyor, Sayın Bülent Arınç, orada bin gün tutuklu insanlar... Arkadaşlar, ifadelerini vermişler, üç buçuk yıl geçmiş yani deliller toplandı, toplanmadı ama üç buçuk yıldır sayın mahkeme heyeti ısrarla aynı şeyleri söylüyor. “Delilleriniz toplanmadı, kaçma şüphesi var, şu var, bu var.” Sebahat Tuncel olayını açıkladım, bunlara girmeyeceğim ama Türkiye’de biz başka bir yargılama daha gördük Sayın Başkanım: Deniz Feneri yargılaması veya Deniz Feneriyle ilgili soruşturma gördük.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Ne alakası var şimdi bunun?

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Bak bak, ne alakası var. Şunu söyleyeceğim.

Arkadaşlar, alakası şu: Deniz Feneriyle ilgili olan yargılamada da...

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Her konuda gündemimiz Deniz Feneri...

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Gündemimiz Deniz Feneri üzerine olmamalı.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

Turgut... Turgut’ çuğum...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Başkanım, bir dakika... Niye rahatsız oluyor ki arkadaşlar?

Ben onu anlamıyorum. Gireceğim ben konuya.

BAŞKAN – İlk toplantımız. Lütfen sabırlı olalım.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Tamam arkadaşlar... Konuya da geleceğiz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, sabırlarınız...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Arkadaşlar, şimdi bakın, Deniz Feneri olayında, soruşturma, bağımsız yargı görevini yapıyor dedik. İnsanlar orada soruşturma kapsamında gözaltına alındılar, mahkemeler tarafından tutuklandılar, üç ay sonra tahliye edildiler. Sanıklar şu anda tutuksuz yargılanıyorlar. Doğrusu bence bu, bence bu. Deliller toplandıysa tutmanın bir anlamı yok ki! Yani şimdi o insanlar... Zaten adli tedbirlerimiz var yani kaçmayacak, kaçacaksa onunla ilgili önlemleri alıyorsunuz, alınabilir. Bir insanı ısrarla içeride tutmanın mantığı nedir diye bakıyorsunuz. Üç ay sonra serbest bırakıldı. Bırakın mahkeme hâkimi... Bakın arkadaşlar, ne demiş? Hâkim, uzun süredir devam eden ve daha da sürebilecek bir soruşturma olduğuna dikkat çekmiş ve bütün delillerin toplandığını ve şüphelilerin ifadesinin alındığını belirtmiş, şüphelilerin kontrollerinin sadece tutuklama yoluyla değil, adli denetimle de yerine getirilebileceği, üç aydan beri tutuklu olduklarını ve daha uzun süreli bir

tutuklamanın cezaya dönüşebileceğini söylemiş. Bunu kim söylemiş? O sanıkları tahliye eden hâkim. Bence doğru söylemiş, katılıyorum bu hâkime ben.

Değerli arkadaşlar, ifadeler alınmışsa, deliller toplanmışsa insanların içeride tutulması... Zaten söylüyoruz tutukluluğun da hangi anlama geldiğini, hepimiz hukukçuyuz, biliyoruz. Diğer tarafta bin gündür insanlar tutuklu.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Bu işe ne diyorsunuz?

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Geleceğim, oraya da geleceğim. Sen niye rahatsız oluyorsun ki?

Bakın, bu konuda Bülent Arınç, Sayın Bakanımız, Başbakan Yardımcımız çok güzel şeyler söylemiş. Gerçekten kendisini görsem takdir edeceğim, tebrik edeceğim. Kendisinden bu sorulduğunda “Tabii ki bundan memnun olduk –bu tahliyelerden- ama bunları tahliye eden hâkimin verdiği kararın başka davalardaki hâkimlere örnek olmasını diliyorum. Kalben inanıyorum ki yakın zamanda diğer mahkemeler, heyetler ve hâkimler tahliye kararlarını vermeye herhâlde başlayacaklardır, başlamaları gerekir diye söylemek istiyorum. Yoksa bunun izahı olmaz. Buradaki de mahkeme hâkimi, oradaki de mahkeme hâkimi. Buradaki de tutuklu, oradaki de tutuklu. Sebahat Tuncel isimli bir bayan parlamentere tanınan bir imkânının bugün milletvekili seçilmiş Mustafa Balbay, Haberal, Engin Alan’ a uygulanmamasını benim vicdanım kabul etmiyor, doğru bulmuyorum. Deniz Feneri sanıklarıyla ilgili tahliye kararının bütün davalara yargılamaları için emsal teşkil ettiğine inanıyorum.” demiş. Arkadaşlar, bunu söyleyen Hükûmetin bir bakanı, çok da değerli bir insan hukukçu olarak, bunu söylüyor, vicdanından gelen sesi söylüyor bence.

Şimdi, anlatmaya çalıştığım şuydu arkadaşlar: Bakın, ben dışarıdayım, ilimdeyim, sizler de dışarıda konuşuyorsunuz, bu konunun bugün bu komisyonda görüşüleceği biliniyor, akşam televizyonlarda vardı, geçen akşam vardı. Spor yorumcuları atıp tutuyorlar. Öyle mi? Bilmeden, etmeden. İzlerseniz birçok kanaldaki spor yorumcularını, ben de vardım, Erman Toroğlu atıyor, diğeri atıyor, bilmeden konuşuyorlar ama vatandaş şunu da söylüyor: Türkiye’nin bir tek derdi bu mu diyor. Türkiye’de sadece ve sadece şike operasyonundan mağdur olanlar mı var diyor. İşte, onun dışında tutuklu olan insanlar var diyor. Hukuk her yerde eşit uygulanmıyor diyor. Bakın, değerli arkadaşlar, hepimiz hukukçuyuz. Hukukta, adaletteki en önemli unsur, hep söylüyorum, vicdandır. Bunu yok edersek her şey ayaklar altına alınır. Şimdi, bunu burada söylemek, söylememek, aslında, bizim için, burada sorumluluk makamında olan insanlar için sözlerimin başında söyledim, tribünlere oynamak olur. O yüzden, bunu dile getirmeye çalıştım. Şu mutabakatı biz, değerli arkadaşlar, yaptırırsak, bu sözler verildiyse...

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – İsa Gök niye...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Arkadaşlar, tamam, İsa Gök’ü sen tek başına... İsa Gök...

BAŞKAN – Bir dakika arkadaşlar... Burada müzakere usulü... Bakın...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Değerli arkadaşlar, İsa Gök meselesi değil... Ben burada...

BAŞKAN – Pardon... Pardon...

Arkadaşlar, buradaki müzakere usulü bir manada tahammül ekseninde yürür. Burada herkes düşüncesini ifade eder, arkadaşlarımızın kısa konuşmayı tercih etmeleri veya etmemeleri kendi sorunu. Zaten müdahale gerekmesi hâlinde ben nazik bir şekilde değerli üye arkadaşlara müdahale ederim. Tedirgin olmayalım arkadaşlar. Bir müzakere yapıyoruz, dinleyelim.

Turgut' çuğum, siz de...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Bitireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tecrübeli bir milletvekili olarak şu mufassal konuşması...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkanım, size her zaman saygılıyım ama ben bunları söylemeden edemem. Bakın, burada mutabakat metni var.

BAŞKAN – Tabii ki söyleme demiyorum.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Bakın, böyle bir mutabakat metni var. Mutabakat metninde bütün milletvekillerinin altında, iradesiyle, vekâlet görevini almış milletvekillerinin Mecliste olması gerektiğine inanıyor, daha doğrusu bunu zorunlu görüyoruz demişiz. Gerçi önemli bir şey söylemiştik, bu yargılamalarla ilgili. Yine mutabakatta diyoruz ki biz bu yargılamaları yapan mahkeme heyetine, yargıya da şunu söylüyoruz, tabii ki telkin, tavsiye, talimat verecek hâlimiz yok ama Türkiye'de Anayasa'mız var, 90' ıncı madde var, uluslararası anlaşmalar var, uluslararası mahkemelerin verdiği kararlar var, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı var. Bu yargılamaları yaparken Anayasa ve tüm mevzuat, mevzuatı hukukun üstünlüğü çerçevesinde değerlendir. Kuvvetler ayrılığına da bak tabii ki ama değerlendir ve yorumlarken bu şekilde yorumla demişiz. Şimdi, bununla ilgili gelin, MHP de burada, BDP de burada, dört tane grup burada, hemen hemen bağımsız milletvekili arkadaşlarımız da...

HASİP KAPLAN (Şırnak) – Bağımsız değil onlar, BDP üyesi...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – BDP üyesi, onlar da Mecliste yemin ettikten sonra, geldikten sonra BDP Grubuna dâhil olacaklar. Bu konuda hep beraber bu duyarlılığı sergileyelim. Gelin arkadaşlar, bu konuyu da çözelim, onu anlatmak istiyorum. Ondan sonra biz rüştümüzü ispat edeceğiz.

Şimdi, yasayla ilgili olarak da birkaç şey söylemek istiyorum.

Sayın Başkanım, yasa hazırlanmış, Kulüpler Birliği de tabii devrede, Sayın Levent Bıçakçı'nın bir çalışması oldu, sanıyorum o da temel, esas alınmış ama bununla ilgili de çekinceler var. Bunu belki burada çözebiliriz. Yani biz imzamızı geri çekiyoruz falan, öyle bir şey yok. Mutabakatla gelmiş, mutabakatla buradan geçmesi arzumuzdur bu konunun, aşağıdan da ama değişiklikler...

Şimdi, bakın, 11'inci maddenin bir onuncu fıkrası var, bir on birinci fıkrası var, tartışılıyor. Yani bunları zamanı ve yeri geldiğinde de tartışırız ama hem onuncu fıkrasındaki suçun birden çok işlenmesiyle ilgili artırımı giden miktar Ceza Kanunu'nun 43'üncü maddesiyle uyumlu değil, onu uyumlu hâle getirebiliriz. Orada yarısından 3 katına kadar diyor, onu biraz uyumla hâle getirmemiz lazım. Bir de on birinci fıkrası var. Esas on birinci fıkrası önemli diye görüyorum.

BAŞKAN – 11'in on biri...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – 11 on birle ilgili olarak buradan bu şekilde geçerse inanın, çok değil birkaç ay sonra kulüpler bana göre -burada başkanlar da var, Başkan Vekili Sayın Özdemir de var- kongrelerini yapmaya kalktığında bu maddeyle ilgili mutlaka uygulamalar çıkar. Benim kişisel düşüncem. Ben bu kaygıdayım arkadaşlar. Yani şimdi düşünebiliyor musunuz bir de şöyle söyleyeyim, az önce söyledim: İfadesi tutuklu sanığın üç yıl sonra alınıyor, dün Hurşit Tolon diyor ki “Üç yıl iki küsur ay sonra ben ifade verdim.” Hadi o tutuksuz sanık. Tutuksuz olması nedeniyle, onunla ilgili çok ciddi bir sorun yok, tabii özgürlüğü alıkonulmamış ama arkadaşlar, on birinci fıkraya bakıyorum. Bir defa spor yargısını, sporla ilgili bir kararı öteki hâkimlere bırakmak ne kadar doğru? Öyle bir yazım var ki savcı talepte bulunacak, sulh ceza mahkemesi veya işte ilgili mahkemede, burada “Karar verilir.” diyor, verilebilir de yok, verilir diyor, mutlaka verecek. “Yasaklama kararı verilir...”

BAŞKAN – 11'de değerlendirelim. Aynı kaygıyı ben de taşıyorum.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Bir de şu var: Sayın Başkanım, oradaki en büyük kaygı şu. Bu yargının bugün içinde bulunduğu koşulları gördüğümde, yıllarca süren dava süreci içerisinde insanlar aday olamazlar, haklarını kullanamazlar, insanlar masuniyet karinesi dediğimiz bir karineyi yıllarca yanlarında göremezler. Bizler masumuz, sonunda mahkûm olana kadar, kesinleşene kadar masumuz. Yani bu evrensel kural. Baştan “Seni başkanlıktan aldım, yönetim kurulu üyeliğinden aldım.” diyoruz. Şöyle olabilir: Çok güzel delil üretilen dosyalar da gördük biz yani. Bir tane vatandaşın telefonunu emniyete verdiler, bir teğmenin telefonunu, adamın telefonuna 150 tane bir terör örgütünün numaralarını işlediler. Ondan sonra, o teğmen, garibim, yıllarca içeride kaldı, sonra “Sehven yaptık.” dediler. Kim yapmış bunu? Şimdi, başkanlar burada, kongreler geldiğinde kimin aday olması istenmiyorsa onun hakkında her an bir soruşturma açılabilir, yasaklanır, olur biter. Bu kadar basit. Bu işe mahkemeleri bulaştırmamak lazım, bizim düşüncemize göre. Bunu Federasyona bırakalım yani başka bir çözüm bulalım. On birinci fıkra Türkiye'nin başına bela olur bizim düşüncemize göre.

Söyleyeceklerim daha var ama maddeler geldiğinde söyleyelim. Genel olarak şunu söyleyeyim: Cezaların hafif, düşürüldüğü, kurtarıldığı yönünde birtakım iddialar var. Buna da katılmıyorum ben. Cezalar başlangıçta çok yüksek. Bakın arkadaşlar, burada basit bir yorum yapalım.

Bir yıldan üç yıla kadar diyor, işte üç yıl verildi. Eğer bunlar Federasyon üyesiye, kulüp yöneticisiye, teknikse, sporcu falan onların menajerleri ise yarı oranında artırılıyor ki dört buçuk yıl. Bir de bunları birden fazla işlemişse etti on üç buçuk yıl, üç katına artırdık. Yani düşünebiliyor musunuz, savcı isterse böyle bir davada, bu arkadaşlarımızı, bu dosyadan, bu davadan yargılanan kişilerin on üç buçuk yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılmasını talep edebilir. Yani bu cezalar o kadar düşük cezalar değil, onu da belirtmek istiyorum, kamuoyunda böyle bir algı var. Bunu da dile getirmek istedim.

Maddeler geldiğinde yine diğer düşüncelerimi belirteceğim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, liste yeni geldi. Komisyonumuza iştirak eden, yasayla ilgisi bulunan kurum ve temsilcilerini sizlerle paylaşıyorum:

Yavuz Çelik, Gençlik ve Spor Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı.

Kerim Tosun, Yargıtay Üyesi.

İrfan Saz, Yargıtay Cumhuriyet Savcısı.

Mehmet Aslan, Spor Toto Teşkilatı Hukuk Müşaviri.

Zübeyit Aydın, Spor Genel Müdürlüğü Birinci Hukuk Müşaviri.

Murat Çetinkaya, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürlüğü.

Ekrem Çetin, Adalet Bakanlığı.

Levent Bıçakçı, Kulüpler Birliği.

Yıldırım Demirören, Kulüpler Birliği.

Göksel Gümüşdağ, Türkiye Futbol Federasyonu.

BAŞKAN – Bülent Bey, buyurun.

BÜLENT TURAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Kıymetli Bakanım, Değerli Komisyon Üyesi arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şahsım adına genel kanaatlerimi aktarmak üzere kısa bir söz aldım. Malumunuz, görüşülen kanun öncelikle belirtilmesi gerekir ki asla bir af değildir. Af cezasızlık demektir. Hele ki kişiye özel af katiyetle değildir. Yeni düzenlemede suç tanımı aynıdır ve yine karşılığı hapis cezasıdır. Yapılan çalışma adaletli olmanın gereğidir yani ceza adaletinin gereğidir. Yapılan çalışmanın, dünyadaki diğer uygulamalara bakıldığında, ülkemizde benzer suçlara verilen cezalara bakıldığında, şu anki cezalandırmanın adil olmadığı, âdeta amiyane ifadeyle katillerin, teröristlerin ve benzeri suçlara verilen cezaların neredeyse daha fazlasında olduğu aşîkârdır. Partimiz, şahsımız için kamu vicdanı esastır. Kamu vicdanını zedeleyen her çalışmadan uzak durmak hepimizin görevidir. Partimiz ülkenin vicdanıdır diye düşünüyoruz. Tekrar ediyorum, suç aynıdır, ceza niteliği aynıdır. Adaletli cezalandırma için bir düzenleme talebi söz konusudur. Uygulamanın bugün olması hususu ise sorunun

bugün gündeme gelmesiyle ilgilidir. Süreçte, kulüplerin tümünün makul düzenleme talebini iletmeleri, partilerin tümünün bunu kabul etmesi adaletli olmanın gereği olarak da kabul etmemizi sağlamıştır. Hatta Ceza Usul Kanunu'muzda, suçların bazı şartlarda, örneğin ilk defa işlenmesi hâlinde olduğu gibi, cezaların paraya çevrilmesi ya da cezaların ertelenmesi söz konusu olabilmektedir ancak söz konusu düzenlemede, katiyetle, erteleme gibi, paraya çevrilme gibi bir imkân olmayacaktır. Söz konusu suçun karşılığı haptir, idarecilere de daha yoğun hapis cezası söz konusudur. Aynı göreve bir daha gelmemesi gündemdedir.

Özetle, şike ve şikecinin tam karşısındayız. Ceza adaleti gereği bu düzenlemenin yanındayız.

Bir konuya da ayrıca değinmek istiyorum: Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bu düzenlemeden yola çıkarak başkaca suçların, sorunların, cezaların revizesi gibi bir hüküm bekleniyorsa bu büyük bir yanılgıdır. Bu düzenlemenin niçin yapıldığı zaten kanunun gerekçesinde açıkça izah edilmiştir. Konumuz futboldur; ne darbecilerle ilgili ne terör iddiasıyla yargılananlarla ilgili bir düzenleme şu an Komisyon gündeminde söz konusu değildir bildiğim kadarıyla. Bazı arkadaşların konuyla ilgili yaklaşımını üzülerək, şaşkınlıkla gördüm.

Yeni düzenlemenin bunların tümüne rağmen futbol camiasına hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Gündeme saygılı konuşmanızdan dolayı teşekkür ediyorum.

Buyurun.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerimiz, Sayın Bakanım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Grup başkan vekillerimizin ortak imzasıyla gelen bir kanun teklifini görüşüyoruz. Bundan daha yedi ay önce, 31/03/2011 tarihi ve 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun görüşülürken o tarihte arkadaşlarımız İspanya'ya bildiğim kadarıyla gitmişlerdi, ben de Komisyon üyesiydim, hatta Batı'daki örneklerini incelemişlerdi. Kanun görüşülürken cezaların ağırlığı aslında bizim tarafımızdan da dile getirilmişti fakat Batı'da bu şike olaylarına ciddi ağırlıkta ceza uygulandığını, bu düzenlemenin uygun olduğunu aynı Komisyon üyeleri ifade etmişlerdi.

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – O dediğin komisyon karşı çıktı Mevlüt Bey. Notlarını ilettiler, dikkate almadı.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Her neyse... Adalet Komisyonunu söylüyorum Ali Ağabey.

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Adalet Komisyonu gelmedi oraya.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Neyse yani, giden komisyon...

Benim gelmek istediğim nokta şu: Hafta sonu memleketteydim. Bir toplulukta otururken, hatta köy kahvesinde otururken dediler ki: "Aziz Yıldırım'ı kurtarma yasasını ne zaman

çıkarcaksınız?” Yani yasanın algılanması şike sanıklarının mahkemelerden ceza müeyyidesini düşürmek suretiyle kurtarılmasına yönelik olarak algılanmaktadır. Ben bu yasaya karşıyım, açıklıkla ifade edeyim yani grup başkan vekilleri imza vermiş olabilir ama şahıs itibarıyla karşıyım. Sebebi de şu: Gerçekten cezalarda bir orantısızlık olduğu göze çarpıyor ancak ceza sistemimiz, adalet sistemimiz, hukuk sistemimiz o kadar çok tartışılıyor ki, mevcut tutuklamalar, yargılamalar kamuoyunda o kadar tartışılıyor ki bugün şike olaylarına yönelik bu yargılamalar devam ederken böyle bir yasanın uygulanmasının, böyle bir yasayı bizim Adalet Komisyonundan kabul etmemizin, Meclisten kabul etmemizin kamu vicdanını zamanlama bakımından da yaralayacağını düşünüyorum. O zaman KCK tutukluları, bilmem Ergenekon soruşturmaları gibi oradaki tutukluların suçu ne? Yani oralarda yapılacak düzenlemelerin yargılamaya müdahale olacağı söyleniyor. Bizim burada yaptığımız düzenlemenin de yargılamaya bir anlamda müdahale olduğu kanısındayım, dolayısıyla ben ret oyu vereceğimi, karşı olduğumu ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, demokratik cesaret diyorsunuz.

Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Başkanlığınızı ve ilk toplantımızı kutluyorum. Hayırlı olsun. Bütün Komisyon üyesi arkadaşlarımıza da hayırlı olsun diyorum.

Sayın Bakanım sizin de hem Bakanlığınızı hem de yeni doğan çocuğunuza, bebeğinize hayırlı olsun diyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bugün, sporda şiddetin önlenmesine dair 6222 sayılı Yasa’da değişiklik yapılmak üzere grup başkan vekillerinin imzasıyla gelen, mutabakatla, bu noktadaki mutabakatla gelen bir değişiklik teklifini, kanun teklifini görüşüyoruz. Burada maddelere geçince ayrıntılı olarak sıkıntılı olan yerleri birlikte sanıyorum konuşacağız, onun için maddelerle ilgili kısımlarına girmekten özenle kaçınacağım.

Çok kısa bir dileğimi sizinle paylaşmak istiyorum: Daha önceki arkadaşlarımız, Sayın Dibek ayrıntılı olarak anlattı, onların tekrarı olmayacak kısa bir dileği paylaşmak üzere söz aldım.

Gerçekten kamu vicdanını rahatsız eden bu yasanın uygulanması sırasında ortaya çıkan sonuçlar, kamu vicdanında rahatsızlık yaratan belli algıları, düşünceleri ortaya çıkarmıştır. Bunu hep beraber izliyoruz, tartışılıyor. Bu kamu vicdanında ortaya çıkan rahatsızlığı giderme konusunda bir kanun teklifi mutabakatla hazırlanıp Komisyonumuzun önüne geldi. Benim arzum, kamu vicdanını rahatsız eden diğer uygulamalarda da Türkiye Büyük Millet Meclisinin benzer mutabakatları sergileyebilme arzusudur. Biraz önce konuşan arkadaşlarımız, henüz yargılanması devam eden davalarla ilgili, darbecilik ya da başka isimlerle, peşinen hükümler verdiler ve bununla ilgili burada

gündeme davet ederken başka konuşmacıları, kendileri, devam eden davaları kesin hükümle sonuçlanmış gibi ifadeler kullandılar.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi, tutuklamalar nedeniyle eksik temsil hâlinde şu anda. Aynı mutabakatın, kamu vicdanını yaralayan bu mutabakatın Türkiye Büyük Millet Meclisinin tutuklu milletvekilleri nedeniyle eksik temsilini de giderecek şekilde oluşmasını arzu ediyorum. Yine, uzun tutuklamalar nedeniyle kamu vicdanı rahatsızdır. Aynı mutabakatın gruplarda bu noktada da oluşmasını, uluslararası sözleşmelere uygun olarak, Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrası hükmüne de uygun olarak Türkiye'deki bu hukuk garabetlerini önleme konusunda mutabakatın yaratılmasını arzu ediyorum.

Son olarak da şunu söyleyip bağlayacağım Sayın Başkanım: Bugün sabah yine İzmir Belediyesine yapılan bir operasyonla uyandık. Sandıkta çözülemeyeni karakolda çözme anlayışına karşı da hep beraber Meclisin mutabakat sağlaması arzusundayız.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Murat Bey.

MURAT BOZLAK (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde ve dünyada spor dalları arasında futbol gözde spor hâline gelmiş, futbol kulüpleri büyük taraftar bulma olanaklarına kavuşmuş, futbol maçları on binlerce kişi tarafından heyecanla izlenir hâle gelmiştir. Süreç içerisinde gelişen fanatizm, ne yazık ki insanların keyifle izlediği futbol maçlarının oynandığı saha ve alanları şiddet alanları hâline getirmiş, futbol sahalarında ne denli ağır hakaretlerin yapıldığına, bıçaklı, satırlı yaralanmalara, hatta işlenen cinayetlere hep birlikte tanık olduk. Bunun yanı başında, şike ve teşvik primi söylentileri de ayyuka çıkmış, şike ve teşvik primleri nedeniyle rekabet ve yarışa dayalı sportif faaliyet olmaktan da futbol giderek uzaklaşmıştır. En iyi oyuncuyu yetiştirme, güçlü bir takım kurma, bu güçle de rakibin karşısında galip gelme düşüncesi şikeler nedeniyle “Sonucu elde et, nasıl elde edersen et.” mantığına dönüşmüş, “her yol mübah” mantığı hâkim olmuştur. Böylesi bir ortamda spor kulüplerinin yöneticilerinin istemi üzerine, yine dört partinin mutabakatıyla, 31/03/2011 tarih , 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanun Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilip yürürlüğe konulmuştur.

Değerli milletvekilleri, bu yasanın yürürlüğe girmesinden bu yana henüz çok kısa bir süre geçmiş olup yasanın uygulanmasına dahi doğru dürüst başlanmamıştır. Hâl bu iken bu yasaya dayalı olarak kimi spor kulübü yöneticilerinin tutuklanmaları üzerine on sekiz spor kulübünün yöneticilerinin “Bu yasa olmamış. Cezalar çok ağır, cezaları indirin.” talebi ile Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu bulunan partilerin grup başkan vekillerine yeniden müracaat ederek yasanın değiştirilmesini

istemelerini, dört siyasi partimizin de grup başkan vekillerinin ortak imzalarıyla dört beş ay önce yürürlüğe giren ve kendi hazırladıkları yasada değişiklik yapılmasını istemiş olmalarına doğrusu bir anlam veremiyorum. Değiştirilmek istenen, yasanın özü değil fazla görülen ceza miktarlarının indirilmesidir. Örneğin, 31/03/2011 tarih, 6222 sayılı Yasa'nın şike ve teşvik primi cezası için öngördüğü beş yıldan on iki yıla kadar hapis cezası, bir yıldan üç yıla kadar indirilmek istenmektedir. Uygulamada, mahkemelerde genel itibarıyla alt sınırdaki ceza verildiğini düşünürsek, iyi hâl indiriminin de uygulanması hâlinde, değişimi istenilen maddeden ceza almış bir kişi eğer beş altı ay tutuklu kalmış ise cezası infaz edilmiş olacağından tahliyesi zorunlu hâle gelecektir. Bu anlamda, yapılmak istenilen değişiklik örtülü bir af olacaktır. Diğer taraftan, yargının bağımsızlığının tartışıldığı bu dönemde, yargıya açık müdahale olarak bu değişiklik yorumlanacaktır. Değişiklik istemi "Kişiyi ve kişilere özel ceza yasası olmaz." ilkesine de aykırıdır. Bu nedenle de yasa teklifinin geri çekilmesi gerektiği görüş ve kanaatindeyim.

Toplumda huzursuzluğa yol açan, yargı bağımsızlığını esas itibarıyla zedeleyen, soruşturmanın gizli yapılması, kolluk kuvvetlerinin hazırlık soruşturmalarında savcı yerine esas özne olması, davaların geç açılması ve uzun tutukluluk süreleridir.

Her dört partimizin sayın grup başkan vekillerinin bu durumu düzeltecek ortak bir yasa teklifi hazırlamaları dileğiyle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Kişisel görüşüm bu yasanın geri çekilmesidir.

BAŞKAN – Tamam, çok sağ olun.

Buyurun Murat Bey.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Yoklama mı var aşağıda Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Bilemiyorum.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Hep aynı sorunu yaşıyoruz ama Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bizim eski içtihadımız var. Toplantı yeter sayısı, açılırken...

Evet, buyurun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Kulüpler Birliğimizin, Federasyonumuzun değerli başkan ve yöneticileri, bakanlıklarımızın değerli temsilcileri; ben de Adalet Komisyonumuzun bu ilk toplantısını tebrik ediyorum. Arkadaşlarımıza hayırlı çalışmalar diliyorum, Sayın Bakanımıza başarılar diliyorum.

Evet, bu ilk toplantımızda Türk sporunun, daha doğrusu Türk futbolunun kritik bir konusu Komisyonumuzun önüne gelmiş durumda. Bu konuyu dört grup, Parlamentoda temsil eden 4 grup başkan vekili imzalayarak kanun teklifi hâline getirmiş. Şu anda bir grubumuz bu imzasından sarfınazar ettiğini, geri çektiğini ifade etti.

Sayın Başkanım, değerli üyeler; sporda şiddet ve düzensizliğin önlenmesi gerçekten çok önemli bir konu. Yeni çıkmış bir yasamız olmasına rağmen henüz uygulamada iyi neticeleri görülmemiş ve yeniden bir düzenleme hayata geçirilmesi istenmektedir. Şahsi kanaatim, bu teklifi görüşürken bir kere zihninizde hiçbir resim ve hiçbir ismin canlanmaması lazım yani şu anda bizim, konjonktür olarak devam eden davaları filan bir anda bir kenara atmamız lazım. Siyasetçinin bazen ateşteki kestaneleri almasını bilmesi lazım, elini yakması lazım yani “O konuştu, bu konuştu, şundan vazgeçelim.” dersiniz esaslı karar alamazsınız. Onun için bizim şu anda devam eden davaları, gündemdeki isimleri, resimleri bir tarafa bırakmamız lazım. Türk sporunun böyle bir düzenlemeye ihtiyacı var çünkü futbol hayatımızın büyük bölümünü işgal ediyor. Ne yapılmak isteniyor bu teklifte? Öngörülen cezaların fazlalığı gerekçe gösterilerek indirilmesi isteniyor. Kulüpler için, yöneticiler için, taraftarlar için, spor ailesinin aktörleri için daha önce 6222 sayılı Yasa’da öngörülmüş cezaların alt ve üst sınırları indirilmek isteniyor.

Benim de şahsi kanaatim, 6222’de öngörülen ceza hadleri fazladır yani fiille orantılı değildir. Bunun makul seviyelere inmesi lazım. O günün şartları içerisinde bunu tetikleyen dinamitler neydi? Neden beş yıl, on iki yıl dendi? Hatta on sekiz yıla kadar varan ceza verilmesi söz konusu bu artırımlarla beraber. Dolayısıyla benim şahsi kanaatim, bu cezaların üst sınırları fazladır ve bunların makul seviyelere indirilmesi, çekilmesi gerekir ki ihtirazi kayıtlı söylüyorum, hiçbir kulüp, hiçbir isim, hiçbir resim gözetmeksizin. Çünkü bu futbol ve spor ilanihaye ülkemizde devam edecek, gençlerimiz bunlarla buluşmaya devam edecekler.

Peki, itirazlarımız var, itirazlarımız şudur: Bu konuda birkaç düzenleme yapılmış. Bu, Anayasa hukuku açısından da sıkıntı yaratıyor. Örneğin erteleme. “Hiçbir şekilde ertelenemez.” diyor. Gerekçe ne? Ceza Kanunu’nda daha ağır suçlar var, bunları erteliyorsunuz, sportif anlamdaki bir suçun hiçbir şekilde ertelenememesi ceza adaleti açısından bana uygun gelmedi.

Sonra, değerli milletvekilimiz söyledi, idari görev yapmasının yasaklanması yani sportif bir cezayı Federasyon kurulları vermesi gerekirken biz ceza hukuku anlamında tevzi ediyoruz. O zaman bu birbirine girmiş bir şey değil yani sportif bir cezanın, idari bir yaptırımın ceza muhakemesi tarafından verilmesinin de uygun olmadığı kanaatindeyim. Arttırma hadlerinin de yine keza adalet ve hakkaniyet ölçülerini aştığı kanaatindeyim. Bu, yasanın geneli konusundaki itirazlarım.

Bir diğer nokta açık konuşmak gerekirse -burada arkadaşlarımız da dile getirdiler- bu teklif ve yasalışırsa bu kanun, bizim önümüze şöyle bir tartışmayı beraberinde getirecektir, buna hepimizin hazır olmamız lazım. Nedir bu? Bugün çeşitli adlarda devam eden davalar var, uzun süren tutukluluk süreleri var ve bir şekilde bu tutuklu insanların seslerini çeşitli şekillerde duyurmak istedikleri platform var. Bu platformların başında da Parlamentomuz geliyor, Adalet Komisyonumuz geliyor. Yarın böyle bir konu geldiği zaman böyle bir talebin bu Komisyonda yadırganmaması lazım. Nasıl bu

sportif olaya aynı samimiyetle, hassasiyetle yaklaşıldıysa o tür davalara da yansız, yönsüz yaklaşıp o feryat eden seslere de bizim makul, hukuk devleti kuralları içerisinde bir çare bulmamız lazım. Bu Parlamantonun millet tarafından seçilmiş üyelerinin bir kısmı hâlâ tutuklu. Belki bizim bundan önce burada onu konuşmamız gerekirdi yani işin hakkaniyetini konuşmak gerekirse. Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; onun için bu teklifle birlikte böyle konular da önümüzdeki günlerde gündemimize gelecek, bunu yadırgamayalım, buna hazır olalım. Ön yargısız bunları da görüşmeye hazır olmamız gerektiği kanaatindeyim.

Dikkatlerinize sunmak istediğim diğer bir konu şu: Bu şike ve teşvik konusunda ikili bir yargılama var, ikili bir sistem var. Bir, Ceza Kanunu’ muza göre, 6222’ ye göre ceza muhakemesi açısından bir olayın şike olup olmadığını araştırıyor yargıçlarımız, savcılarımız; diğer taraftan da Federasyonumuz bir müsabakada şike olup olmadığına karar vermek istiyor. Şimdi, bir çatışma hâli burada söz konusu Sayın Başkan. Bu şikenin tahkik ve tespiti hâlinde bir çatışma söz konusu yani yaşayacağımız olayı anlatırsam biraz daha resim gözünüzün önünde canlanacak. Bu işler ortaya çıktığı zaman Federasyona yüklenildi, “Haydi kardeşim, ne duruyorsun, görevini yap.” dediler. Federasyonun elinde bilgi yok, gizlilik kararı var, hiçbir evraka bakamıyorlar. Suçlanan kişilerin savunma hakları yok. Federasyon nasıl şike hakkında karar verecek? Etik Kuruluna sevk etti, Etik Kurulu da çok sınırlı imkânlarla “yok” dedi. “Böyle bir durumda, savunmanın alınmadığı bir ortamda ben şikeyle ilgili bir karar veremem.” dedi. Sonra dediler ki: “İddianame açıklansın. Gizlilik kararı kalkar, ondan sonra Etik Kurulu bir karar verir, Yönetim Kurulu, Tahkim Kurulu bu süreci tamamlar.” Bence iddianameye endekslemek de yanlış çünkü iddianame neticede -Sayın Savcım burada- bir iddia, sanıkların çoğu beraat edebilir. O hâlde, bu ikili çelişkiyi bizim kaldırmamız lazım yani benim kanaatim, Futbol Federasyonu şikeye yönelik bir müeyyide uygulayacaksa ceza muhakemesinin kararını beklemesi lazım. Ceza muhakemesi karar verirse o zaman sportif yönden cezaya işleyebilir çünkü Futbol Federasyonun elinde hiçbir vasıta yok. Telefonları nasıl dinleyecek, nasıl şey yapacak... Hiçbir yaptırımı yok ama siz “Müeyyide uygulayın.” diyorsunuz Futbol Federasyonuna. Bu önümüzdeki günlerde yaşayacağımız bir sıkıntı olarak karşımıza çıkacağı için kurulunuzla paylaşmak istedim.

Diğer bir konu: Ben işte hasbelkader Sayın Bakandan evvel bu görevi yaptım. Spor Bakanlığı da çok zevkli bir bakanlıktır, Sayın Bakanımız da güzel yapıyor, tebrik ederim. Bu işleri süratlendirmek için ne yapabiliriz? Spor mahkemeleri. Seri muhakeme usulüne bağlanmış spor mahkemelerini kuracağız Sayın Bakanım, Sayın Başkanım. Diyeceğiz ki bir ayda, iki ayda, üç ayda bu muhakemeyi tamamlayacağız çünkü spor çok günlük yaşanan bir şey yani.

İki: Sporla ilgili bütün yaptırımları, müeyyideleri bir kod olarak Ceza Kanunu’nun bir bölümüne koyacağız, öyle parça parça, orada burada olmayacak. Vatandaş açtığı zaman Ceza Kanunu’nun üçüncü bölümünü “Burada sportif cezalar var...” Kime ne ceza verildiğini bilecek. Böyle

bir kodlaşmaya ihtiyaç var. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu başta Ankara ve İstanbul olmak üzere hemen diyecek ki “Şu asliye mahkemesini, şu ceza mahkemesini sportif ihtisas mahkemesi olarak ilan ettim. Haydi kardeşim, davanızı orada görün.” Bunu yaparsak demin itiraz ettiğim idari görevin yasaklanmasını da sportif mahkeme verebilir. “Ey kulüp başkanı, sen dava bitinceye kadar olamazsın.” derse onu yadırgamayız ama ceza muhakemesi idari yasaklamayı yaparsa o zaman Federasyonun hiçbir kıymeti harbiyesi kalmaz, Federasyonu toptan kaldırmamız lazım.

Netice itibarıyla, kendi aralarında çok çetin, ezeli bir rekabet olan kulüplerimiz aralarında birleşmişler ve Parlametionun huzuruna gelmişler, Parlametiondan yardım talep ediyorlar. Bunu saygın olarak karşılamamız lazım, buna sırtımızı dönmeyiz. Genel hukuk çerçevesi içerisinde, ceza adaleti çerçevesi içerisinde Türk futbolunun bu derdine bir çare üretmek durumundayız Sevgili Başkanım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sağ olun Murat Bey.

Buyurun Ramazan Bey.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben 22’nci Dönemde Adalet Komisyonu üyesi olarak görev yaptım. Burada milletvekili arkadaşlarımız genellikle gündemle ilişkili konuşurlardı. 23’üncü Dönemde bu herhâlde biraz aşılmış, buna da alışacağız inşallah.

Sayın Başkanım, Anayasa’nın 2’nci ve 38’inci maddesine göre, sporda şiddetin önlenmesiyle ilgili bir yasa. Herhangi bir yasanın, herhangi bir fiilin, herhangi bir zamanda suç sayılıp sayılmaması ve suç sayılacak ise hangi eylemin suç sayılacağı ve eyleme ne oranda ceza verileceği, ne miktarda ceza verileceği yasama organına aittir. Yasama organı bu yetkisini kullanırken tabii ki ceza hukukunun genel ilkelerine ve Anayasa’ya bağlı kalacaktır. Burada 6222 sayılı Yasa hazırlanırken kanaatimce de kantarın topuzu biraz kaçırılmış. İhlal edilen suç fiiliyle, işlenen fiil ile verilen ceza orantılı olmalı, ölçülü olmalıdır. Burada baktığımızda fiil ile verilecek ceza arasında orantı ve ölçü kaybolmuştur. Sporda şiddet önlenmelidir ancak cezalar tabii ki caydırıcı olacak, caydırıcı olmaktan ziyade cezalarla bu işin önüne geçmekten ziyade önleyici tedbirlerin daha ön planda olması gerekmektedir. “Verilecek ceza adalet ilkesini zedelemeyecektir.” diye dedik. 6222 sayılı Yasa ve teklifle verilecek cezalar için emsal cezalar, hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve cezaların ertelenmesi, alternatif yaptırımlar uygulandığı hâlde burada ve teklifte bunlar önlenmiştir. Bu da sporda şiddetin önlenmesine yasama organının verdiği değeri göstermektedir ancak maddelere geçildiğinde benim dikkatimi çeken bir konu var Sayın Başkanım: Seyrin ihlali ile güvenliğin ihlali aynı kategoride, aynı derecede eşit tutulmuş, bunu Komisyon olarak bir değerlendirelim diye düşünüyorum ben. Yani bir futbol müsabakasını

seyreden kişinin görüntüsünü bozmak ile orada güvenliği bozmanın eşit mesafede olmaması gerektiğini düşünüyorum, bu dikkatimi çeken bir konu oldu.

Diğer taraftan, sporda şiddetin önlenmesi fırsat bilerek, bu teklifi fırsat bilerek başka suçlarla bağlantı kurmaya çalışmak adaletli olmasa gerek diye düşünüyorum ben. Sporda şiddet ile H k meti devirmeye yönelik şiddet ve devletin derinliklerinde alternatif bir devlet kurmaya yönelik şiddet eşit olmasa gerektir diye düşünüyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sağ olun.

TURGUT D BEK (Kırklareli) - Soru  nergem benim... Oda TV'nin iddianamesine ben bir milletvekili olarak H k meti denetlemek üzere bir önerge vermişim. Bir savcı oraya gitmiş, diyor ki...

BAŞKAN – Turgut Bey, söz vermedim.

TURGUT D BEK (Kırklareli) - ...”...H k meti bunlar birlikte devirecekler...” Benim  nergemi haber yapmış Oda TV ve bunu da savcı, kalkmış iddianamede...

BAŞKAN – Turgut'cuğum...

TURGUT D BEK (Kırklareli) – Hangi ülkede yaşıyoruz? Böyle bir şey olabilir mi? O zaman biz de konuşmayacağız, önerge vermeyeceğiz, araştırma yapmayacağız.

BAŞKAN – Tutanağa geçmiyor. Turgut Bey, tamam.

Değerli arkadaşlar, bakın, bilhassa iktidar partili milletvekili arkadaşlar, sonuca ulaşmamız için sabırlı olmamız lazım. Her olguyu tartışabiliriz. Komisyonunda her olguyu tartışmak değil, var olan sorunu sonuçlandırmak, asıl amacımız o. Yoksa sohbet anlamında tartışmayı sonlandırmak mümkün değil, sabahlara kadar konuşabiliriz, her şeyin cevabı var.

Ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.26

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.28

BAŞKAN: Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKANVEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

KÂTİP: Harun TÜFEKÇİ (Konya)

SÖZCÜ: Yılmaz TUNÇ (Bartın)

-----0-----

BAŞKAN – Muhalefet milletvekili söz isteyince yürütme organının temsil edilmemesini uygun bulmadım.

Buyurun.

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Komisyon üyesi arkadaşlarımdan... Tabii ki ben misafir milletvekili olarak buradayım. Komisyon üyesi arkadaşlarımız konuşmalarını tamamladıktan sonra ben de bir söz almak istedim. Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, sizleri de tebrik ediyorum. İnşallah memleketimize hayırlı hizmetler diliyorum çünkü gençlik bizim geleceğimizdir, ümidimizdir. İnşallah hayırlı hizmetler verirsiniz.

Değerli arkadaşlar, spor ülkenin ortak paydasıdır. Belki mensubu olduğumuz birçok spor kulübü vardır ama spor hepimizin ortak paydasıdır. Öncelikle bütün arkadaşlarımızın bu görüşte olduğu kanaatini taşıyarak ben bazı şeyleri söylemek istiyorum.

14 Nisandaki yasa tam bir Türk mantığı içerisinde çıkmış bir yasadır. Bu mantık nedir? Göç yolda düzülür. Biz o zaman da itirazımızı koyduk. Neyi koyduk? Spor kulüplerimizin problemleri ve düzensizliğin önlenmesiyle ilgili, şiddetin önlenmesiyle ilgili Meclis iradesiyle bir komisyon kurulmuştu, bu komisyonun ben de üyesiydim o zaman ve ...

(Ses kaydındaki teknik arıza nedeniyle bu bölüm deşifre edilememiştir)

BAŞKAN – Buyurun Ali Bey, devam ediyoruz.

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Değerli arkadaşlar, bu teklife baktığımızda burada beş maddede ve bazı fıkralarında değişiklikler yapılıyor. Tabii ki bunların hepsi ayrı konuları içeriyor ama kamuoyunun gündemine en yoğun şekilde düşen şike ve teşvik primiyle ilgili konu olmuş.

Ben sektörün içerisinde gelen birisiyim, kesinlikle söylüyorum ki bu 14 Nisanda çıkan ilk yasadaki ceza hadleri ağırdır değerli arkadaşlar. Spor ortak paydamızdır dedik ve rekabet gücünden bahsettik. Türkiye’deki kulüp yöneticiliği gönüllülük esasına göre yapılan bir yöneticiliktir ve belli sosyal ve ekonomik statüde olan insanların oralarda olabildiği düşünülürse bu cezalar hakikaten bu gönüllülük esasına göre çok ağır cezalardır. İndirime mutlaka gidilmesi gerektiği kanaatini taşıyorum.

Bu af mı? Hayır, af olmamalıdır. Şikeye, haksız rekabete, rekabet gücümüzü yitiren birtakım olaylara sonuna kadar karşı olmamız gerekir. Mutlaka bir düzenlenmesi gerekir. Ama bunun adaletli bir şekilde... Düşünün ki bugün Türkiye'deki spor lig kulüplerinin yöneticisi olan insanları bir göz önüne getirdiğinizde bu insanlara bir yıl ceza verseniz, üç yıl ceza verseniz, on beş yıl ceza verseniz buradaki sosyal statülerini ve birtakım alanları düşündüğünüzde yüksek cezayla bu insanları caydıramazsınız. Eğer o statüdeki bir insan o alanda bir suç işlemeyi göze almışsa, o yüksek ceza ile o işten caymaz değerli arkadaşlar. Dolayısıyla bu cezalardaki bu yüksek oranların o zamanki yasa çıkarken ki şartlarda ve söylediğim gibi "Göç yolda düzülür." felsefesi içerisinde çıkartılmış, teklif edilmiş, işte herkes kendimin ben bu işte yokum dercesine gönüllü olmak, ispatlamak gibi... Ben o zaman bu görüşmelerin içerisinde olan birisiyim. Kulüpler Birliğiyle görüşüldü, kulüplerle görüşüldü ve arkadaşlarımızın hepsinin ortak mutabakatıyla alındı bu kararlar ama bugün baktığımızda dikkatinizden kaçan bir şeyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, 2005 yılında da Medis araştırma komisyonu kurulmuş. 2005 yılındaki Medis araştırma komisyonunun raporlarına bir bakın. Orada da spordaki şiddet, düzensizlik ve şikeyi tespitle ilgili birtakım tespitleri göreceksiniz ama 2005 yılında Meclisin bu ortak raporunda bu işler ele alınmadığı halde 2011 yılına gelirken birden bire bu işlerin ve hatta 2011 yılındaki rapor bile beklenmeden bu noktaya getirilmiş olması, sporumuzun şu anda içinde bulunduğu durumu da değerlendirdiğimizde hakikaten Türkiye'de bir yıpranmışlık, bir endişe ve bu endişenin seyircisinden sektörün içerisindeki bütün aktörlere varıncaya kadar geldiği psikolojik şartlar hakikaten Türk sporunu etkilemiştir.

Dolayısıyla bir an önce bunun daha sağlıklı bir şekilde, daha olgun bir şekilde, tarafların görüşlerini dikkate alarak ve kamuoyunda da kişi kurtarmaya yönelik algılanmasını falan bir tarafa bırakarak ve bu tehditten de uzak kalarak, ben inanıyorum ki bu teklif yasalassa, içerideki insanların hemen iki üç ay sonra dışarı çıkabilecekleri kanaatini ben taşımıyorum. Aynı zamanda bu teklif yasalaştığında bazı maddelerdeki sakıncaları arkadaşlarımız geçmişte tecrübesi olarak -Eski Sayın Bakanımız Murat Bey de söyledi- kestaneyi alabilmek lazım, mutlaka ki spor yöneticilerini biz teşvik etmeliyiz, sporu teşvik etmeliyiz, haksız rekabeti önlemeliyiz, şike teşvik önlenmeli, şiddet önlenmeli ama ceza hadlerini mutlaka ki doğru koymalıyız.

Biz Avrupa'ya komisyon olarak gittiğimizde orada gördüğümüz birtakım olayları sizlerle paylaşmak istiyorum. Statta taraftarlar içindeki suçluların tespiti yapan, gözbebeğini okuyabilen bir düzenleme yapılmış. O kadar seyircinin içerisinde suçlu taraftarı tespit edebilmek için gözbebeğini okuyabilen bir optik aletler geliştirilmiş. Ta oraya varıncaya kadar tespit edilebiliyor ama düşünün ki onu sadece o sportif faaliyette kullanabiliyor, onun dışında kullanamıyor. Yani bu kadar ince teferruatlara kadar varan birtakım düzenlemeleri yaparak biz spordaki bu düzensizliği önleyebiliriz.

Tesislerimizi bunları kontrol edebilecek seviyede düzgün daha planlama aşamasında yaparak bunları önleyebiliriz. Yani Türkiye'nin belli bir süreçten geçmesi gerekiyor. Bu süreçten geçerken spordaki haksız rekabeti önleyecek ama insanları yönetici bulamaz hâle getirecek, seyirci bulamaz hâle getirecek. Antrenörleri, menajerleri, birtakım insanları bu işlerde çok zaman altında bırakacak söylemlerden, eylemlerden, davranışlardan kaçınmak gerektiği kanaatini taşıyorum. Ortak karar olarak gelmiştir. Üzerinde konuşulabilir ama dediğimiz gibi sağlıklı bir şekilde bu işin çıkmasında fayda olduğu kanaatini taşıyorum. Hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Ömer Bey, buyurun efendim.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bende sizi ve Yüce Komisyonu saygıyla selamlıyorum. Ayrıca Sayın Bakana da yeni görevinde başarılar diliyorum. Benim bu Meclisteki ilk konuşmam ve ilk komisyon toplantısına da rastladım. Öncelikle hukuk tekniği açısından değerlendirmek gerekirse yasadaki ceza miktarları gerçekten son derece fahiş. Yani eylemle orantısız bir ceza miktarı tespit edilmiş kaldı ki on sekiz yıla kadar uzayan bir dönemi de kapsayabiliyor. Bunun yanında yasadaki dikkati çeken bir şey daha var. Gerçekten aceleyle getirilmiş. Örneğin, bir iddia kapsamındaki teşvik primiyle, bir anlamda benim takımım şampiyon olsun ya da benim takımım küme düşmesin anlayışıyla verilen teşvik arasında da bir ayırım cihetine bile gidilmemiş. Bence bu da çok büyük bir eksiklik yasanın ilk düzenlenmesi sırasında.

Şimdi, ama işin sadetine gelirsek: Bugün burada niye toplandık? Bugün burada uzun uzadıya bu yasanın eski düzenleniş biçimi, yerine ne olması gerektiğinden öte, biz bugün burada dört partinin - ki bir tanesi daha sonra vazgeçti- ortak anlaşması ve teklifleri üzerine ceza miktarlarını düşürmek üzere bir araya geldik. Peki niye bu ceza miktarlarını düşürmek istiyoruz? Ortada bir gerçek var. Belki bu dava üç sene beş sene sürecek. Aslında gerçekçi konuşmak lazım, gerçekçi bir bakış açısıyla. Şu anda şike soruşturması kapsamında tutuklu olan insanların bir an önce tahliyelerine ortam yaratmak için bir araya geldik. Bu teklifin temel amacı budur.

Dolayısıyla bunun üzerinden bir değerlendirme yapalım ve bu noktada büyük çaba gösteren Kulüpler Birliği yöneticilerini kutluyorum. Kendi camialarına ilişkin olarak var güçleriyle çaba gösterdiler. Bunu bir futbol lobisi olarak da görmüyorum. Evet, bizim de başımıza gelir diye düşündüler belki, bir kısmı şu anda hâlen şüpheli durumunda, burada bulunan kişilerin arasında onlar da var. Bir anda bir bakıyorsunuz adınız bir telefon konuşmasında şöyle bir ima edilecek olsun, beş sene ağır hapis cezasıyla başlayan bir süreç sizi bekliyor. Tutuklanıyorsunuz, sonu belirsiz bir tutukluluk sürecini yaşayabilirsiniz.

İkinci takdir ettiğim Fenerbahçe seyircisidir. Gerçekten bu işin arkasında çok durmuştur. Bu soruşturmanın başından itibaren bu soruşturmayla ilgili belli bir kararlılık göstermiştir. Kendi camiasına sahip çıkmıştır. Bugün eğer özellikle İktidar Partisi bugün bu noktaya gelmişse, bu cezaların indirimine, bence temelde o Fenerbahçe seyircisinin o duruşunun çok büyük etkisi vardır.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi açısından bakacak olursak genel olarak meseleye: Evet, bu ceza miktarı çok fazladır. Keza bizim uzun tutukluluk sürelerine ilişkin olarak da bir acımız var, bir derdimiz var. Bu anlamda Türkiye’de ceza miktarlarına dayanarak “İşte efendim Türk Ceza Kanunu’nda bu suçun asgari haddi şu kadar, azami haddi yedi yıldan fazla.” deyip, deliller tartışılmadan insanların senelerce hapislerde tutulmasına bir tavidir bizim bu teklife de “Okey” dememiz. Bu anlamda yüce Komisyonunuza ve yüce Meclisinize bunun bir vesile olmasını önermek istiyorum. İnsanları tutuksuz yargılamayı bilelim. Sayın Gümüşdağ daha dün gözaltında idi. Hiç polis denetiminde olmaksızın elini kolunu sallaya sallaya gitti sağlık raporunu aldı ve dün savcılığa çıkarıldı, serbest bırakıldı. Benim şu anda soruşturma aşamasında ayrıntılı bir değerlendirmeye gitmek elbette haddim değil ama olması gereken budur aslında. Ben bunu yadırgamıyorum ama öte yandan yani kendimizle ilgili konulara önyargılı bakabilir diye ayrı tutarak, KCK’da insanlar kelepçelenip Adliye’de sıra hâlinde dizildiler.

Şimdi bu iki örnek çok farklıdır. O anlamda Sayın Gümüşdağ’a yapılan belki doğru, olması gereken bu. Tutuklamaya sevk etmeye gerek görmedi belki delillere göre savcı arkadaşımız. Ama şunu merak ediyorum: Neden Sayın Gümüşdağ için aylarca beklendi? Yani belli bir amacı mı vardı bunun? Biz bunu bilmek istiyoruz. Bu yasa tasarısı, bu Komisyonun gündemine girdiği gün, pat diye biz duyduk ki, Sayın Gümüşdağ gözaltına alındı. Acaba bu da dikkate değer bir durum mudur?

Bu anlamda, sonuç olarak: Cumhuriyet Halk Partisi adına bu öneriyi destekliyoruz. Elbette maddelere geçince bazı çekincelerimizi, hukuki hataları da irdelene olanağı bulacağız. Sözlerimi burada tamamlayarak hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, müzakerelerimizde bizim Parlamento hukukunun en temel prensibi, kişiselleştirmeden, kişiye atıf yapmaktan kaçınmaktır. Tabii bu ilk toplantımız, zaman zaman bu sohbetleri yapacağız.

Hakkı Bey, buyurun efendim.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım ve değerli arkadaşlar; bende bugün ilkini yaptığımız Adalet Komisyonu toplantılarının memleketimize, milletimize hayırlı olmasını ve buradan milletimiz için faydalı kanunlar çıkmasını temenni ediyorum.

Şimdi, 6222 sayılı Kanunla ilgili epeyce şeyler söylendi. Tabii bunların yüzde 80’ini -hepsini değil de- ben kendi üzerime alıyorum. Benim elbette ki Meclisten geçen bir kanunun nasıl olacağı,

hangi maddenin nasıl düzenleneceği konusunda tam yetkim yok ama bu kanun çıkarken hem alt komisyon başkanlığını hem komisyon başkanlığını ben yürütmüştüm.

Şimdi bu kanunun hazırlık şeklini önce size kısaca izah edeyim. Cezaların yüksek olduğundan bahsedildi. Elbette ki tabii ki görüşlere saygı duyuyorum. Taslak uzun bir süre çalışıldıktan sonra bize intikal etti. Futbol Federasyonu ile Bakanlık yetkilileri arasında bir taslak çalışması yapıldı. O çalışmadan sonra biz müdahalede bulunduk. Neden müdahalede bulunduk biliyor musunuz? Federasyonla Bakanlığın yapmış olduğu çalışmadaki cezalar bunlardan çok daha yüksekti. Biz dedik ki “Bu kadar çok ağır ceza olmaz.” Bunun bir yerde biraz disiplin altına alınması lazım ve bir de ceza kanunundaki benzer hükümlerle mukayese ederek orantılı olması gerekir diye düşündük ve cezaları oldukça aşağıya çektik. Ama şikenin cezası da o zaman burada kaldı.

Şimdi görüyoruz ki arkadaşlarımız -diğerleri çok önemli değil gibi görünüyor ama- şike üzerinde daha çok durdular. Esasında bu kanunun şike sadece bir maddesidir. Kanunun temel amacı: Türkiye’deki spor müsabakalarında şiddetin ve düzensizliğin önlenmesidir. Bunun için birçok hüküm konulmuştur. Konulan bu hükümler gerçekten son derece mükemmel hükümlerdir. Hiç detaylarına girmiyorum. Futbol maçlarına gidinceye kadar, seyircilerin kendi ilinden çıkıp, müsabakanın yapılacağı ile gidinceye kadar yoldaki davranışlarını, stadyumun etrafındaki davranışlarını, antrenman sahalarında antrenmanı seyredirken ki davranışlarını, stadyumun içindeki davranışlarının hepsini değerlendirerek müsabakanın düzeninin bozulmasına engel olabilecek her türlü harekete karşı burada bir müeyyide, bir disiplin konulmuştur.

En önemli konulardan bir tanesi de elektronik bilet sistemidir ve bu sistemle her şeyi bir tarafa bırakırsak müsabakadan yasaklanan kişilerin sadece bu bilet sistemiyle bile yasaklı kişilerin müsabakaya girmesini engelleyecek hükümler konulmuştur.

Avrupa Konseyinin yapmış olduğu bir toplantıda yani bunu iki gün önce İstanbul’da yapmış olduğumuz bir panelde Futbol Federasyonunun bir hukukçu üyesi söyledi: “Avrupa’da şu anda örnek alınabilecek, emsal gösterilebilecek tek kanun bu ve mart ayında Avrupa Konseyi bununla ilgili bazı kararlar alacak ve kararlar alırken de bu kanunu emsal gösterecektir.” Kendi söylediği bu. Bu kanunun geri kalan kısmında fazla değil belki de hiç eksiklik olmadığını düşünüyorum çünkü daha hiç uygulamadık. Uygulandığı zaman belki eksiklik çıkar mı? Çıkar. Belki bu uygulanamayabilir ama her halükârda uygulandığı takdirde spora bir disiplin gelecektir. Herkes rahatlıkla müsabaka seyretmeye gidebilecektir.

Şikeye gelince, şikenin cezasına gelince: Evet, çok eleştirildi. Ona bir şey demiyorum, saygıyla karşılıyorum, belki yüksektir. Biz de o zaman zaten pek ölçülü bulmamıştık bunu. Bunun aşağıya indirilmesi elbette ki mantıklı olabilir. Dört tane grup başkanvekili gerekli görüşmeleri yaptıktan sonra burada bir indirim yapılması konusunda bir karara varmışlardır, bir mutabakata

varmışlardır. Elbette ki o mutabakat bizi ilgilendirir. Bunun yanında düzenlemede bazı ufak tefek hatalar var gibi görünüyor, özellikle 11'inci maddedeki düzenlemede. Sırası gelince onları söyleyeceğiz.

Yalnız tutuklulukla ilgili çok şey söylendi diğer davalarla ilgili her davayla ilgili çok şey söylendi. Ben şunu ifade etmek istiyorum: Hiçbir davayı örnek almadan, bizim Ceza Muhakemeleri Kanunumuz sanığın haklarını ve mağdurun haklarını en iyi koruyan kanunlardan birisidir. Onun için tutukluluk çok ciddi şartlara bağlanmıştır. Ona kimse itiraz edemez ama uygulamada yanlışlık var yani uygulamadaki yanlışlığı kanuna mal edemeyiz. Önemli olan uygulamanın düzeltilmesidir. Orada yanlışlık varsa onu düzeltmemiz lazım ama kanun gerçekten sanığın da şüphelinin de haklarını son derece iyi koruyan bir kanundur. Bunu da ben söylemiyorum, Amerika'nın Harvard Üniversitesindeki dünyanın en sayılı ceza hukuku profesörlerinden birisi söylüyor. O bakımdan uygulamanın yanlışlıklarında sizinle beraberim. Bende katılıyorum, yanlışlık olabilir fakat yaşamızda bir sorun yok. 11'inci maddedeki ceza düzenlemesi, tamam, gerekli görülmüştür ama maddelere geçildikten sonra bazı söyleyeceğimiz şeyler olacaktır diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun

Teşekkür ediyorum.

Bakanım herhâlde konuşuldu, mutlaka beyan etmek istediğiniz bir şey yoksa maddelere geçilmesinin oylamasına geçeceğim, izin verirsiniz ama...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, bizim açımızdan ifade edilecek bir husus yok. Ben bütün arkadaşlarıma katkıları için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok sağ olun.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, geneli üzerindeki müzakerenin tamamlandığını müşahade ediyorum. Maddelerine geçilmesini yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

Değerli üyeler, şu olabilir mi, arkadaşlarıma genel sorayım, pratiklik bakımından: Bizim Adalet Komisyonu bunu etkin bir şekilde uyguluyor. 1'nci maddenin dışındaki maddeler ceza indirimi olarak görülüyor, bilhassa Ömer Bey de incelemiş olabilirler, onları bitireyim, 1'inci maddeye geleyim diyorum. Olur mu? Pratiğimiz o bizim çünkü 1'inci madde bizim çok zamanımızı alacak. Temel kanunlarda bunu yaptık. Burada 1'nci maddeyi sona bırakıyorum, çünkü 1'inci maddeyi tartışacağız.

Teşekkür ediyorum.

2'nci maddeyi okutuyorum:

Madde 2- 6222 Kanunun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen “üç aydan bir yıla kadar hapis” ibaresi “bir yıla kadar hapis” şeklinde, üçüncü fıkrasında geçen “iki yıldan beş yıla kadar hapis” ibaresi “altı aydan iki yıla kadar hapis” şeklinde, dördüncü fıkrasında geçen “bir yıldan üç yıla kadar hapis” ibaresi “üç aydan bir yıla kadar hapis” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz isteyen yok.

Önerge yok.

Buyurun Murat Bey.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Bir şey öğrenmek istiyorum, onun için özür dilerim.

Şimdi Adalet Bakanlığı temsilcimiz de burada herhâlde. Bu 6’ncı maddede “asliye ve ağır” ibaresi “hukuk ve asliye olmuş” deniyor. Onu öğrenmek istiyorum. Hâkimler ve Yüksek Kurulu...

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – İhtisas mahkemesi kanunda var.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – İhtisas mahkemesi şu anda belli mi yani?

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – İhtisas mahkemesi olacağına dair hüküm var burada.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) - Ama henüz fiilen şu mahkeme bakar diye bir şey yok yani?

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Onu kurul belirleyecek, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu belirleyecek. Onu şu anda bilemiyorum zaten.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Kanun çıktığında vardı zaten, o da bugüne kadar belli oldu mu, olmadı mı onu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Hâkimler ve Savcılar Kurulundan kimse de yok.

Peki, teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 3- 6222 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında geçen “altı aydan iki yıla kadar hapis” ibaresi “üç aydan bir yıla kadar hapis” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz? Yok.

Önerge? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

Madde 4- 6222 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen “hakkında üç aydan bir yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.” ibaresi “ verilecek adli para cezasının

miktardı elli günden az olamaz.” şeklinde, ikinci fıkrasında geçen “üç aydan bir yıla kadar hapis” ibaresi “elli günden az olmamak üzere adli para” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5’inci maddeyi okutuyorum:

Madde 5- 6222 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında geçen “üç aydan bir yıla kadar hapis veya adli para “ ibaresi “yirmi günden az olmamak üzere adli para” ve ikinci fıkrasında geçen “bir yıldan üç yıla kadar hapis” ibaresi “üç aydan bir yıla kadar hapis” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6’ncı maddeyi okutuyorum:

Madde 6- 6222 sayılı Kanununun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen “asliye veya ağır” ibaresi “sulh veya asliye” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Söz yok.

Önerge yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Madde 7 ve 8’i sona bırakıyoruz.

1’inci maddeyi okutuyorum:

Madde 1- 31/3/2011 tarihli ve 6222 sayılı Sporda Şiddet ve Düzensizliğin Önlenmesine Dair Kanunun 11 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen “beş yıldan on iki yıla kadar” ibaresi “bir yıldan üç yıla kadar” şeklinde, dördüncü fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

“b) Federasyon veya spor kulüpleri ile spor alanında faaliyet gösteren tüzel kişilerin, genel kurul ve yönetim kurulu başkan ve üyeleri, teknik veya idari yöneticiler ile kulüplerin ve sporcuların menajerleri veya temsilciliğini yapan kişiler tarafından,”

“(9) Bu madde kapsamına giren suçlarla ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231. inci maddesine göre hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilemez; verilen hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilemez ve ertelenemez.

(10) Bu maddede tanımlanan suçların bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi halinde, Türk Ceza Kanunu'nun zincirleme suçla ilişkin hükümlerine göre tek cezaya hükmedilir. Ancak verilecek ceza yarısından üç katına kadar artırılır.

(11) Bu maddede tanımlanan suçlardan dolayı hakkında soruşturma başlatılan kişinin soruşturma evresinde Cumhuriyet Savcısı'nın talebi üzerine Sulh Ceza Hakimi tarafından, kovuşturma evresinde Cumhuriyet savcısının talebi üzerine veya re'sen mahkeme tarafından soruşturma ve kovuşturma sonuna kadar spor federasyonlarında ve kulüplerinde Yönetim Kurulu Başkanı ve Üyesi, Denetim Kurulu Üyesi, Denetçi olarak ve sair idari görev yapmasının yasaklanmasına karar verilir. Verilen karar üzerine kişinin kulüp ile olan görev ilişkisi derhal sona erdirilir. Bu karara ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanunu'nun itiraza ilişkin hükümleri uygulanır. İtiraz, kararın derhal uygulanmasını engellemez.”

BAŞKAN – Söz isteyen?

Turgut Bey buyurun.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Zaten diğer maddelerle ilgili bir sorun olmadığını hep beraber gördük, biliyoruz.

Şimdi, bu 11'inci maddede Sayın Başkanım, arkadaşlarımız zaman zaman, diğer arkadaşlarımız da siyasal partilerden çekincelerini dile getirdiler. Bize göre, buradaki bu maddeler, 11'inci maddedeki fıkralardan dokuz, on ve on bir, bunları tartışmamız gerekir.

Düşüncemiz şu, şunu istiyorum ben, Cumhuriyet Halk Partisi olarak düşüncemiz şu: Mademki mutabakatla bir yasa teklifi verildi burada. Yani grup başkan vekillerinin her birinin, her bir siyasi partinin grup başkan vekillerinin imza atması önemli bir olaydır. Bu bir mutabakatı içerir. Her parti bu teklifin arkasında duracaktır anlamında ama zaten bir parti çekildi. Ben istiyorum ki bu maddelerdeki değişiklikleri de mutabakatla yapalım. Burada ciddi sorunlar var. Yani az önce söyledim konuşmamın başında, geçmişte, mart ayında bu yasa çıkarken burada Sayın Köylü de belirtti, belki seçim sürecine gidiyorduk, seçimler başlayacaktı, bizim ön seçimlerimiz vardı mesela, o toplantılara katılmayan arkadaşlar var, çalışmalar var, kimisi şahadaydı. Burada belki çok içselleştirerek bu konu tartışılmamış olabilir. O nedenle de gözden kaçmış birçok şey. Aynı hatayı şimdi yapmayalım istiyorum. Dokuzuncu fıkra ertelemeyele ilgili, paraya çevrilememeyele ilgili. Baktığımız zaman, burada 231'deki hükmün açıklanmasının geri bırakılamayacağı, karar verilemeyeceği, verilen cezanın paraya çevrilemeyeceği ve ertelenemeyeceği şeklinde bir hüküm var. Şimdi, yani bir parti Anayasa Mahkemesine giderse iptal edilebilir gibi geliyor bana. Geçmişte belki Anayasa Mahkemesine bu konuda giden bir dava var mı bilmiyorum. Yani içtihat olarak böyle çünkü biraz özel bir düzenleme. Ben gene bir şey söyleyeceğim, yine arkadaşlar alınacak, iktidar partisi milletvekili arkadaşlarımız. Biz burada geçen dönem, yine aralık ayı içerisindeydi sanıyorum, 2010'un sonunda, yine böyle sipariş

bir kanun geldi, biliyorsunuz, görevi kötüye kullanma. Yani bunun kimler tarafından getirildiğini, kamuoyunda niye tartışıldığını biliyorsunuz. Görevi kötüye kullanma suçunun ceza miktarını aşağıya çektik, iki yıla indirdik. Sayın Anayasa Komisyonu Başkanımızla Büyükşehir Belediye Başkanının telefon görüşmelerinin olduğu iddia edilen o tapeler basına düşmüştü hatırlıyorsunuz. Memurların, kamu görevlilerinin işlediği bir suçtu o ve tabii özünde yolsuzluk var o suçun. Memurlar, kamu görevlileri görevlerini kötüye kullanarak menfaat temin ederlerse işte yargılanıyorlardı. Orada verilen ceza miktarını biz tecil sınırına ya da paraya çevrilme sınırına çektik, hiç de böyle bir şey düşünmedik. Yani orada kimse bize getirip de burada iktidar partisi milletvekillerinden “Arkadaşlar iyi güzel, itirazlarınız var, ceza miktarını azaltıyoruz ama o zaman da bunu biz paraya çevrilemez, tecil edilemez, hükmün açıklanması geriye bırakılamaz şeklinde bir düzenleme getirelim.” diye bir teklif gelmedi. Bunu bir örnek olarak söylüyorum. Çok daha ağır suçlardan, çok daha farklı suçlardan düzenlemeler Ceza Kanunu’ muzda var, böyle bir istisna yok. Ne var? Belki devrim kanunlarıyla ilgili geçmişte böyle bir düzenleme var mıydı Sayın Başkanım? Devrim kanunlarıyla ilgili ceza miktarlarında tecil edilemez, para çevrilemez diye bir düzenleme var mı istisna olarak?

BAŞKAN – Var.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Ben şunu istiyorum: Burada niye... Bu kişisel düşüncemiz, Cumhuriyet Halk Partisi olarak aslında Grubumuzun da düşüncesi ama hep beraber bu konuyu değerlendirelim. Bunu bu kapsamda bırakmayalım. Ne olursa olsun, az önce Sayın Bakanım çok güzel bir şey söyledi, her şeyi bir kenara koyalım, şeffaf, beyaz bir kâğıda bakar gibi düşünelim, burada hukuk mantığımızla, vicdanımızla hareket edelim. Düzenlemeyi yaparken niçin tecil... Hâkim duruma göre bakacak, tecil edecekse etsin, paraya çevirecekse çevirsin. Yani diğer insanlar, diğer şüpheliler, diğer sanıklar bundan faydalanıyorsa, görevi kötüye kullananlar da faydalanıyorsa... Az önce verdim, onu bilerek verdim, başka örnekler de verebilirim. Bence biz bunu düşünelim bir. Bunu değiştirelim ama hep beraber değiştirelim. Bu dokuzuncu fıkra yarın öbür gün, önümüzdeki süreçte bence yine tartışılır, konuşuruz, keşke o günkü koşullarda böyle bir düzenleme yapılmıyaydı diyebiliriz.

Şimdi, onuncu fıkra orada da zincirleme suç işlenmesiyle ilgili. Sayın Bakanım da aslında kısaca bir konuştuk. Onun mutlaka Ceza Kanunu’nun 43’üncü maddesiyle aynı olması lazım bize göre. Onu şöyle yapalım, bize göre: Gerekirse bu miktarları hiç oraya atıf yapmadan da ¼’ten ¾’e kadar aynı rakamı yazalım. Yani orada bu suçu birden fazla işleyenlerle ilgili dörtte 1’inden dörtte 3’üne kadar, 43’teki ibareyi oraya geçirelim. Yani 43’e atıf yapabiliriz, “43’ü uygulayabiliriz.” diyebiliriz ama oradaki meblağı yazarsak, miktarı yazarsak daha doğrusu, artırım miktarını zincirleme suçta, bence olayı çözeriz diye düşünüyorum. Onu da değiştirmemiz gerekir. Cumhuriyet Halk Partisi olarak o düşüncedeyiz. Orada da 3 katına kadar olan en yüksek hem de Ceza Kanunu sistematigiyle örtüşmüyor yani o konu. Onu da uzatmayalım.

On birinci fıkra önemli bir fıkra. Değerli arkadaşlar, burada da bakın belki yarın öbür gün en çok başımızı ağrıtabilecek olan fıkra bu olacak. Eğer böyle geçerse ki geçmesini açıkça söyleyeyim istemiyorum ama bunu da hep beraber uzlaşarak, birlikte ortak akılla geçirelim. En çok başımızı ağrıtabilecek fıkra olacak on birinci fıkra. Yani burada az önce Sayın Bakan da söyledi, “Spor mahkemelerinin mutlaka kurulması gerekir.” dedi. Bir defa yazılım şeklinden... Ben bakıyorum ben mi yanlış anlıyorum Sayın Başkanım? Arkadaşlar, sizler de bir okur musunuz? Yani burada “Cumhuriyet savcısının talebi üzerine sulh ceza mahkemesi tarafından ve yine kovuşturma... cumhuriyet savcısının talebi üzerine veya resen mahkeme tarafından soruşturma ve kovuşturma sonuna kadar spor federasyonlarında ve kulüplerinde, yönetim kurulu başkanı ve üyesi, denetleme kurulu üyesi, denetçi olarak vesaire idari görev yapılmasının yasaklanmasına karar verilir.” Ne oldu? Hiçbir takdir hakkı falan yok mu burada? Verecekler mi yani? Savcı “Bunlar yasaklansın. Bunlar görevlerinden uzaklaştırılsın veya...” dedi, mahkeme verdi gitti. Böyle bir şey de olabilir mi? Bilmiyorum bir emredici hüküm var burada, bir. İkincisi, bu işi yargıya bırakmamak lazım yani hâkim ve savcılara bırakmamak gerekir. Burada bir spor yargısı var.

Diğer kaygım da şu: Açıkça söylüyorum, bunu üzümlere söylüyorum, ilk konuşmamda vardı. Müdahale edilebiliyor yargıya. Yani bunun çok açık örneğidir. Hiç kimse itiraz etmesin. Habur’da edilmiştir. O hâkim ve savcı arkadaşlarımız Diyarbakır’dan, Silopi’den Habur’un kapısına götürülen, sınır kapısına götürülen arkadaşlarımıza müdahale edilmiştir. Anayasa’mızın 118’inci maddesinin ikinci fıkrası çok açıktır. O arkadaşlarımız bir gün gelir, konuşurlar, onların vicdanlarına müdahale edilmiştir, yarın da edilebilir. Burada, bir bakmışız spor kulüplerinin kongreleri siyasetin müdahale edici alanları hâline gelebilir. Maalesef yine ben bunu görüyorum, az önce yine belirttiğim yargılamalarda yargıyı kullanarak siyaset bazen müdahale edebiliyor. Bu madde o işe de yarayabilir. Belki kafalarda şu anda bir şey yoktur ama bunu ya Federasyona bırakalım. Futbol Federasyonu bu işten niye korkar, niye çekinir? Yani Futbol Federasyonu burada kararı verecek makamdır. Futbol Disiplin Kurulu vardır, Tahkim Kurulu vardır, nihai yargı, orada itirazlar sonuca bağlanır ama bu kararı verecekse yani yasaklanma, görevlerini yapamama, mutlaka Futbol Federasyonuna bırakmamız lazım ve yine en önemli ilkelerden bir tanesi, arkadaşlar, masumiyet karinesi. Daha önce bahsettim. Sizler de bunu biliyorsunuz, hepimiz biliyoruz. Yani her birimiz üç yıl, beş yıl yargılanmayı beklerken davanın sonunda ne zaman beraat edeceğiz, etmeyeceğiz, belki edeceğiz ama bu arada görevlerimizi yapamayacağız. Benim elimden o görevi yapma hakkımı alacaksınız. Yani ben bir futbol takımının kulübünde başkan, yönetim kurulu üyesi, teknik direktör, neyse, başka görevler de üstlenebilirim veya Futbol Federasyonunda... Hayır ”Sen yargılanıyorsun.” Şimdi, sittin sene, bu beş sene, on sene devam ederse bu dava ne olacak? Yani benim hakkımı nasıl alabilirsin? Ben davanın sonunda hakkımı geriye nasıl teslim alacağım? Fiilî bir durum, yıllar geçmiş, bu hakkımı kullanamamışım. Bu, evrensel

hukuka da aykırı, masumiyet karinesine de aykırı. Bununla ilgili olarak, değerli arkadaşlar, Anayasa Mahkemesine kim gider? Ana muhalefet partisi olarak biz gideceğiz, gideceksek. Yani yasada hakkı var veya işte 110 milletvekili, beşte 1 milletvekili. Kişi nasıl gidecek? Ancak bir mahkeme bununla ilgili olarak Anayasa'ya aykırılık iddiasını görürse resen defi yoluyla Anayasa Mahkemesine gönderecek. Biz uzlaşmayla çıkacak olan bir metni Anayasa Mahkemesine niye götürelim? Bu sakıncaları şimdiden görelim. Daha da derine girebilirim. Az önce söyledim. Ben 11'inci fıkranın düzenlenmesinde... Bu fıkraı buraya kim getirdiyse, iyi niyetli getirmiş olabilir, Futbol Federasyonundan gelmiş olabilir, Kulüpler Birliğinden, Sayın Başkanımız burada, onlar bunu belki iyi niyetle getirmiş olabilir ama inanın, bakın, ben kişisel olarak bunu söylüyorum. Hep beraber buradayız, Allah sağlık sıhhat verirse görürüz. Kongreler öncesi böyle çok iddialı, başkanlığı alacak gibi, çok sevilen ama iktidarın sıcak bakmadığı, soğuk baktığı bir aday bir bakmışsınız soruşturmanın içerisine girer ve aday dahi olamaz. Bunu alırlar, götürürler ve "Kardeşim, sen bak burada yargılanıyorsun, bu davanın sonuna kadar sen başkanlığa aday da olamazsın, yönetim kuruluna aday da olamazsın, Futbol Federasyonuna da olamazsın." derler, hiç kimse de bir şey diyemez, yargının kararıdır denilir, böyle de kullanılabilir. Bunlara da izin vermememiz lazım, açık açık söylüyorum. Yarın bunlar tutanaklara geçecek. Uygulamaları olduğunda "Ya birileri bunları söylemiş." desin diye söylüyorum Sayın Başkanım.

Hep beraber oturalım, ortak akılla üç fıkraı değiştirelim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Anlaşıldı, teşekkür ediyorum.

Buyurun Oktay' cığım.

OKTAY ÖZTÜRK (Erzurum) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, muhterem heyet; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bir tereddüdümü dile getirmek istedim efendim. Burada kesinleşmiş bir mahkeme kararı alınmadan bir başkanın görevden alınmasından bahsediyoruz. İhtiyati tedbir yok, ihtiyati haciz yok. Buna hakkımız var mı? Bana göre Başkanlık görevine nihai bir kararla mahkemece son verilebilmelidir, aksi hâlde bu durum Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla Anayasaya götürülebilir. Bu noktada yeni bir düzenleme yapmakta yarar var diye düşünüyorum. Bu yazılan madde metnine –tırnak içerisinde söylüyorum- "...kesinleşmiş mahkeme kararı..." cümlesi eklenmeli diye düşünüyorum.

Şimdi tabii çok önemli bir konuyu görüşüyoruz. Kimler ne der, kimler ne demez diye gündeme geliyor ama biz bugünlere gelirken mahkeme salonlarından dışarıya akseden birtakım konuşmaları dinledik. Köşe yazarlarının sağlıklı bilgiye ulaşmaları sonucunda dışarıya aktardıklarına baktık. Şimdi, şike soruşturmasında şunları gördük: Savcı veya hâkim diyor ki "Biz son beş maçın sonucunu biliyorduk." Arkasından şike takip ediliyor, çanta içerisinde paralar yakalanıyor, şikeye konu olabilecek birtakım ödemeler falan yapılıyor. Ne hikmetse bugün bu soruşturmaları yapan

emniyet mensupları veya bu hâkimler, savcılar bir anlamda suçu işlenmeden önlemek gibi bir görevleri var iken âdeta suçun işlenmesini teminat altına almışlar, işletmişler. Böyle adalet olur mu? Senin görevin ne kardeşim? Tespit ediyorsun, para alışverişi olacak. Bunu önlemek gibi bir görevin varken bekliyorsun, suç işleniyor, bilmem kaç ay sonra birtakım insanları içeriye alacaksın, deliller olarak da bunları koyuyorsun. Böyle bir adalet olur mu? Bütün bu olumsuzlukların, bu çelişkilerin yaşandığı bir ortamdan bugüne geldik ama çok şükür her şeye rağmen, bir güzellik yaşıyoruz, bir mutabakat sağlandı. Tabii bu mutabakat sağlanırken grup başkan vekilleri “İşimiz gücümüz yok, bari spora bakalım da şunlarla ilgili bir kanunu ortak olarak getirelim.” demediler. Bu ilgili kulüpler tarafından orada düşünülüp taşınıldıktan sonra bu kapıya gelindi, burası da cevap verdi. Başka eğer uyumsuzluk noktaları var ise duyarlı insanlar ne güne duruyorlar? Bu bir ilktir. Ne güzel, bundan gocunmaya da gerek yok. Belki bugüne kadar yapılamayanların sonucunda bir kapı açılıyor, bir ilk yaşanıyor, mutabakatla bir kanun çıkarılıyor. Bundan sonraları için de örnek olur diye düşünüyorum. Hani Karadenizli denizin kenarında oturmuş engine bakıyor, vatandaşın birisi gelip soruyor “Ne bakıyorsun oraya?” diyor, korkuyor bu da “Hiç, dalga sayıyorum.” “Kaç dalga saydın?” “Haçan şunlar gitti, şu gelen bir.” Biz şimdi şu gelen bir diyerek bir mutabakatla bir kanunu çıkarmaya çalışıyoruz. Şunu diyecekler, bunu diyecekler... Yani birtakım mahfillerde şunlar bunlar söylenecek diye ne yapacağız? Biz vicdanımızın kapısını kapatacak mıyız? Korkularımıza esir mi olacağız? Bana göre hayırlı bir adım atılmıştır. En azından içeriğini daha tartışacağız, bir mutabakat zemininin hazırlanması açısından önemli bir adımdır diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Buyurun Ramazan Bey.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkanım, burada arkadaşların itirazlarına katılmıyorum ben.

Soruşturma ve kovuşturma sonuna kadar idari görevlerine son verilecek. Soruşturma sonunda takipsizlik kararı alınırsa, kovuşturma sonunda da beraat kararı alınırsa zaten bu hükmün hiçbir anlamı yok. Onu belirtmek istedim.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Şu soruya... Bir idari yargının veya dernekler hukuku alanının ceza yargısına görev olarak aktarılması mümkün mü? Onu değerlendirmemiz lazım. Ben de konuşacağım.

Buyurun Ömer Bey.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) - Sayın Başkanım, Ömer Bey müsaade ederse öncesinde bir iki cümleyle ne anladığımızı arkadaşlarla müzakerelerden Bakanlık olarak onu ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Tabii olur. Olur mu Ömer Bey?

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Tabii.

BAŞKAN – Belki Ömer Bey’i cevaplandırarak bir argüman da ortaya çıkabilir belki.

Buyurun Bakanım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, dokuz numaralı fıkra “Bu madde kapsamına giren suçlarla ilgili olarak Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231’inci maddesine göre hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilemez, verilen hapis cezası seçenek yaptırımlara çevrilemez ve ertelenemez.” Kulüpler Birliğinin yapmış olduğu ilk çalışma taslağı bize intikal ettiğinde bunun gerekçesi olarak şu ifade edildi: Hâlihazır meri bulunan yasada beş-on iki yıl olarak yer bulan düzenleme bir-üç yıla indirildiğinden dolayı, bir-üç yıl arasında hâkime de tanınmış olan bir takdir yetkisi var. Hâkimin iki yıl altında bir takdir yetkisi kullanması hâlinde verilecek olan hüküm süresi ne olursa olsun, paraya çevrilecek genel hükümler çerçevesinde. Dolayısıyla Kulüpler Birliği doğrudan taraf olarak bu teklif taslağını getirirken bunu bu şekilde ifade etmiştir. Yani kamuoyu zaten beş-on iki yıllık, beş ila on iki yıl arasındaki ceza süresi bir-üç yıla indirilirken iki yılın altındaki bir hâkim takdiriyle bu paraya çevrilecek olursa kamuoyunda oluşacak algı para cezasını ödediğin takdirde hukuku her şekilde ihlal etme imkânını bulabilirsiniz.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Hâkimin takdiri var, isterse çevirmeyebilir Sayın Bakan.

BAŞKAN – Tamam, Bakanımız ifade ediyor.

Turgut’ çuğum gerekçeyi anlatıyor.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Turgut Bey, genel uygulamaya bakıldığı takdirde infaza ilişkin hükümlerde de öyledir. İnfaza ilişkin hükümlerde de büyük ölçüde hâkimin takdirindedir konu ama uygulama pratiği...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Bir yıl, altı ay verir ama...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Bir yıl da verebilir, üç yıl da verebilir, bir-sekiz ay da verebilir.

BAŞKAN – Turgut Bey, söz veririm size.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Hâkimin kararıdır. Dolayısıyla...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Müsaade ederseniz ben tamamlayayım.

BAŞKAN – Turgut Bey, diyalogu bırak. Monolog... Müzakerede monolog...

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Ceza Muhakemeleri Usul mevzuatının ne şekilde uygulandığı belli. Hemen hemen tüm hâkimlerin de uygulamada bir uygulama birlikteliğini sağlamak üzere aşağı yukarı aynı uygulama limitleri üzerinden hareket ettiği de gene herkesin malumu. Dolayısıyla, bu çerçevede bir önerileri vardı. Verilen hapis cezasının seçenek yaptırımlara çevrilmemesi ve hükmün açıklanmasının ertelenmemesiyle ilgili talep doğrudan bu anlamda, esasında belki ceza limitinin indirilmesini arzu eden Kulüpler Birliğinin belki hükmün

açıklanmasının geriye bırakılmasını talep etmemesidir kendilerinden beklenen ama onların bile bu noktadaki görüşü, hükmün açıklanmasının geriye bırakılması istikametindedir.

On numaralı fıkra başlığıyla ilgili olarak Türk Ceza Kanunu'nun baş tarafını okumuyorum "...birden fazla işlenmesi hâlinde Türk Ceza Kanunu'nun zincirleme suça ilişkin hükümlerine göre tek cezaya hükmedilir ancak verilecek ceza yarısından üç katına kadar artırılır." Buradaki itirazlarınızı esasında hukuk uygulamalarının yeknesaklığı bağlamında, ben Hakkı Bey'in de burada görüş açıklamasını beklerim, yine Adalet Komisyonu Başkanımızın da çok kısa olarak açıklamada bulunmasını beklerim. Burada uygulayıcıların görüşüne itibar etmek lazım. Hakkı Bey'in uygulayıcı olmasından dolayı görüşüne daha fazla itibar edilmesi gerektiği kanaatindeyim. Burada Türk Ceza Kanunu'nun genel düzenlemelerinden uzaklaşılması hâlinde oluşturulacak istisna ağırlaştırıcı yönde olmasından dolayı tereddüde mahal verebilir. Zincirleme suça ilişkin genel hükümlere atıfta bulunulması hâlinde dörtte 1'inden dörtte 3'üne kadar ifade edilebilir veya hiç ifade edilmeksizin Türk Ceza Kanunu'ndaki genel madde düzenlemesine atfen konu TCK'ya terk edilebilir.

On bir numaralı düzenlemeyle alakalı olarak da soruşturma aşamasında kulüp yöneticilerinin kulüplerdeki görevlerini yapamayacaklarına karar verilir hükmü olması hâlinde kesin hükmün inşasından sonra hangi yaptırım ortaya konulacak, bunu da tartışmaya mahal vermesi yerindedir esasında. İki aşamalı bunu düşünebilmek gerekir diye düşünüyorum. Soruşturma ve kovuşturma evresinde "verilebilir" yüklemiyle birlikte hâkimin takdirine bırakılmalı diye düşünüyorum ama burada kesin hükmün inşa edilmesinden sonra, kesinlikle kulüp yöneticilerinin ve federasyon yöneticilerinin görevlerine devam edemeyeceklerine ilişkin bir düzenleme vardı, onun burada yer almadığını görüyorum yani imzaya sunulan metinde böyle bir düzenleme vardı. Bu belki iki kademeliye çıkarılabilir. Yani soruşturma ve kovuşturma evresinde hâkimin takdir yetkisine bırakılır, hâkim çok ağır birtakım deliller görür ise şayet kulüp yöneticiliğinden uzaklaştırma kararını verebilir savcının talebi üzerine ama "verilir" dediğimiz anda, zaten hükmü, bu fıkranın birinci cümlesine zaten kesin hükmü kendimiz burada kanun koyucu olarak veya komisyon adına söyleyeyim, Genel Kurul kanun koyucu olarak kesin hükmü buraya koymuş olacak. Oysaki "verilir" ibaresini kesin hükmün inşasına terk etmek gerekir diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Ömer Bey. Kısa kısa, ondan sonra...

Sayın Bakanım, ben şöyle düşünüyorum: Burada bütün arkadaşlar noktayı nazarlarını ortaya koysunlar, her partiden birer arkadaş alalım, hocalarımız da burada, belki on birinci fıkra yeniden düzenlenebilir, öbürleri de ve o "large" ı, o genişliği sağlayalım ama ben arkadaşları dinleyeyim.

Buyurun.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Müsaade ederseniz Başkanım, üç beş dakika İzzet Hoca'yla biz bu konuyu müzakereler sürerken çalışmakta fayda görüyorum.

BAŞKAN – Ben müzakerede beyan edilecek değerlerin de yapacağımız o çalışmaya etkili olacağını düşündüğüm için o konuda sabrınıza müracaat ediyorum.

Sağ olun.

Buyurun.

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Sayın Başkanım, şimdi değerlendirmeler yapıldı. Gerçekten, on birinci maddeyle ilgili bir sıkıntı var. On birinci maddeyi ben şöyle özetleyebilirim: Düzenleme yapılırken madem ceza miktarını düşürüyoruz, bu düşen ceza miktarına karşılık da bir şeyler yapalım anlayışı, dokuz, on ve on birinci fıkralarda egemen olmuş. Yani ceza miktarı düşüyor, o zaman cezayı hükmün açıklanmasının geri bırakılmasını yasaklayalım. Erteleme olgusunu ortaya koyalım. Bunun yanında da zincirleme suç kabul edelim. Aslında teknik olarak söylemek gerekirse burada zincirleme suç, Türk Ceza Kanunu'ndaki 43'üncü maddedeki düzenlemeyle de çok örtüşmüyor ama uysa da uymasa da bir düzenleme yapılmış. Madem o zaman da bunun ceza artırımı miktarını yüksek turalım. Böyle bir anlayışla yola çıkılmış. Anlaşılan o, düzenleme sırasında.

Şimdi, erteleme konusunda bence de ertelenebilir olabilmeli. Yani diğer benzer cezalarda aynı anlayış benimsenmişse bunun üzerinde tartışma yapılabilir. Kuşkusuz farklı düşünceler öne sürülebilir ama bu noktada ben, yasalar arasında bir yeknesaklık sağlanması açısından Türk Ceza Kanunu'nun 43'üncü maddesindeki gibi bir artırımın daha uygun olacağını düşünüyorum. Ceza miktarını varsın düşürmüş olabilirsiniz ama illa ona karşılık olsun diye de zincirleme suçtan ceza artırımını yüksek oranda tutmak çok adaletli ve de yasaların uyumluluğu açısından sakıncalıdır diye düşünüyorum.

On birinci maddedeki konuya gelince: Bir kere on birinci maddede çok büyük bir hata yapılıyor. Ortada idari bir işlem söz konusu ama yargı bu işin içine dâhil ediliyor. Bu kabul edilemez. Bu yasa tekniğine de, devletin işleyiş anlayışına da son derece aykırıdır. Bir kez bunu madem Futbol Federasyonumuz var, niye hâkim senelerce bir kulübün başkanı... Diyelim iki kulüp başkanı hakkında şike soruşturması var “verilir” demek zaten kabul edilebilir bir şey değil, onu o zaman oraya yazmanıza hiç gerek yok, “Hâkim yasaklama kararı verir.” dersiniz, olur biter. “Verilebilir” demek bile sakıncalıdır çünkü o zaman hâkimler, diyelim ki iki spor kulübü başkanı var, biri hakkında diyelim yasaklama kararı verecekler, diğeri hakkında vermeyecekler. O zaman, o da tartışılır çünkü kovuşturma sonucuna kadar sürecek? Soruşturma aşamasında deliller henüz ortada, tam olarak somut değil. Bu anlamda, asıl sakıncalı olan bu bir idari işlemdir yani bir dernek, kamu yararına çalışan bir dernek var. Siz bir derneğin başkanının o hürriyetini, özgür iradesini frenlemiş oluyorsunuz, yasaklamış oluyorsunuz. Benim o konuda şöyle bir önerim var: Futbol Federasyonumuz disiplin

açısından zaten bir soruşturma yapıyor. Yani kendi yasası çerçevesinde kendi mevzuatı çerçevesinde zaten bir disiplin soruşturması madem yapıyor, Futbol Federasyonu bu yasaklama kararını kendisi, kendi kurulları ve bünyesi içinde versin ve bu sorunu böyle çözelim. O açıdan, ben on birinci fıkranın taslaktan, tekliften çıkarılması kanısındayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkanım, hemen Ömer Bey’in kaldığı yerden devam edeyim.

Ben de bu idari görev yasaklamasının bir idari tasarruf olduğu inancındayım. Yani bunu Ceza Muhakemesi içerisinde halletmemiz biraz, çok istisnanın istisnası olacak.

Futbol Federasyonu Profesyonel Disiplin Kuruluna yönetim 35 tane yöneticiyi tedbirli olarak sevk etti. Yani tedbirli sevk etmek demek, her türlü sportif aktivitelerin dışında kalmak demek. Yani onu karşılıyor aslında. Şu anda Futbol Federasyonunun...

BAŞKAN – Teşekkürler.

Arkadaşlar, kısa kısa...

Bakın, on cümleyi bir cümlede ifade edebiliriz.

Buyurun Ali Bey, teknik bir konu, Sevgili Kardeşim.

ALİ UZUNIRMAK (Aydın) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ben, burada gene bunun aceleye geldiği kanaatini taşıyorum. Şu açıdan: Şimdi, sanki şikecilerin cezaları indiriliyor, bunu da dengeleyecek bir şey getirelim felsefesi içerisinde böyle yöneticileri acaba şey yapabilir miyiz? Kamuoyunu biraz tatmin edebilir miyiz düşüncesiyle alâcele getirilmiş, sağlıklı bir düzenleme olmadığı kanaatini taşıyorum bunun.

Sayın Rıza Bey’in ve Sayın Başesgioğlu Bey’in de söylediği gibi, zaten kovuşturma safhasındayken Federasyonun Disiplin Kurulunun bu işe el atması veya farklı bir şekilde el atması ama neticede eğer mahkemenin verdiği bir karar varsa yöneticilikten kesinlikle yasaklanmasının gerektiği kanaatini taşıyorum. Bu şekilde bir teminat altına alınmasının daha sağlıklı olacağı kanaatindeyim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Buyurun.

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sayın Başkanım, Değerli Bakanım, değerli arkadaşlar; ben de öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. ilkinizi yaptığımız bu Adalet Komisyonu toplantımızın hayırlara vesile olmasını, birlik beraberliğimize ve kardeş hukukumuzla emek ve destek vermesini yürekten umut ediyorum.

Benim de kişisel kanaatimi belirtmem icap ederse özellikle dokuzuncu maddeyle ilgili CMK 231, hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesiyle ilgili, acaba biz dokuzuncu maddeyle ilgili ceza muhakemesindeki o genel prensibi sınırlandırabilir miyiz? Parantez içerisinde, sadece bu soruyu soruyorum, kayıtlara geçmesi anlamında.

Kaldı ki pratik hayat açısından da soruşturması ve kovuşturması devam eden dosyalar açısından ceza hukukunda lehe olan kanun hükmü uygulanacağından, pratikte soruşturma safahatı devam eden dosyalar açısından yeni kanun, lehe olan hükümler uygulanacak. Olayın işlendiği tarih itibarıyla da eski ceza yasasındaki hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin bir düzenleme ve tertip olmadığından bahisle... Dolayısıyla mevcut, devam eden soruşturmalar açısından hükmün açıklanmasının geri bırakılması müessesesi zaten yani mahkemenin kişisel takdirinde. Ben uygulanmayacağı kanaatindeyim.

On birinci madde açısından da ben ilgili değerlendirmelere katılıyorum. Burada idari olarak belki bakılabilir. İkinci bir husus da kulüpler açısından dernekler hukuku cereyan ettirilmeli midir acaba? Çünkü burada da cumhuriyet başsavcısına daha doğrusu adli makamlara soruşturma savcısına bir yetki veriliyor. Ben hususların kayıt altına alınması muradıyla söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Ömer Bey. Bir daha mı?

ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Bir şeyi unutmuştum Sayın Başkanım.

Mesela on birinci fıkrayı şöyle düzenleyebiliriz: “Hükmün kesinleşmesi hâlinde...” ibaresiyle “...ömür boyu bu tip yönetimlerde görev alamaz.” şeklinde düzenleyebiliriz. O zaman, yargı kararı da işin içine girmemiş olur. Böyle bir teklifim var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkanım, gerçi Sayın Bakan çıktı ama o bir şey söyledi, o açıdan... Şimdi dedi ki “Kulüpler Birliği getirdi bu konuyu bize. Miktarlar azaltılınca bu teklifi onlar yaptılar.” Dokuzuncu fıkra için konuşuyorum. Ertelemeye ilgili dokuzuncu fıkra için konuşuyorum. Sayın Bakan “Kulüpler Birliğinin böyle bir talebi var, onlar yazmışlar, getirmişler.” dedi.

Şimdi, biz burada yasama organıyız. Kanun koyucu makam Genel Kurul olacak ama biz komisyon olarak ihtisas komisyonuz. Onlar isteyebilir. Yani bizim Anayasa'mızın bir 10'uncu maddesi var, diğer kısımlarını söylemeyeyim “... herkes kanun önünde eşittir.” diyor. Yani biz şimdi onlar öyle istedi diye, onlara böyle bir düzenleme yapalım, bir başkası geldi, onlar böyle istedi, onlara başka düzenleme yapalım mı diyeceğiz! Biz herkese eşit... Geçmişte olduğu gibi, kanun koyucu

olarak onların dedikleri çok önemli değil bence. Burada tarihe mal olacak olan bir kanun. Yarın öbür gün “Yahu siz ne yapmışsınız?” derler bize Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim.

Şimdi, bu tip düzenlemelerde özellikle Ceza Kanunu’nun genel sisteminden ayrılmamak gerekir diye düşünüyorum. Ceza Kanunu’nun 5’inci maddesinde özel kanunlarla ilişki düzenlenmiş. Burada diyor ki “Bu kanunun genel hükümleri özel ceza kanunları ve ceza içeren kanunlardaki suçlar hakkında da uygulanır.” Şimdi, Türk Ceza Kanunu’nun 5’inci maddesi genel nitelikli bir düzenlemedir ve diğer özel ceza hükmü içeren kanunlarda da uygulanır. Burada, gerek (10)’uncu fıkra gerek (11)’inci fıkrayı düzenlerken buna dikkat etmek gerekir diye düşünüyorum, bunu Ceza Kanunu’nun genel sistematigi içerisinde bırakmak lazım. Biraz önce Sayın Bakan konuşmasında “Kesin hüküm olduğu zaman yöneticilik yapma hakkının tamamen kaldırılması şeklinde bir düzenleme yapılabilir.” dedi. Bence buna da gerek yok çünkü Türk Ceza Kanunu’nun 53’üncü maddesi var. 53’üncü madde çok net bu konuda. 53’üncü maddede güvenlik tedbirlerini düzenlerken belli haklardan yoksun bırakılma sayılmış. Bunun, (d) bendinde vakıf, dernek, sendika, şirket, kooperatif ve siyasi parti tüzel kişiliklerinin yöneticisi veya denetçisi olmaktan yasaklanacağına ilişkin diğer yasaklamalar da var. Bunun için, bir yasayı yaparken Ceza Kanunu’nun genel hükümleriyle de paralelliği bozmayacak şekilde yapmak gerekir diye düşünüyorum kanun tekniği açısından. Bu çerçevede, (11)’inci fıkradaki düzenlemeyi tamamen kaldırıp zincirleme suça ilişkin 10’uncu maddede ayrı bir düzenleme yerine genel hükümlere bırakmak ve Türk Ceza Kanunu’nun 5’inci maddesi çerçevesinde genel hükümlerin uygulanması ceza hukuku tekniği açısından da daha doğru kanısındayım.

Teşekkür ediyorum.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) - Şimdi, değerli arkadaşlar, ben de kısaca bir iki şey söylenmek istiyorum bu arada: (b) bendinde bir “Genel Kurul” ibaresi var, ben onu çok fazla anlayamadım, o konunun bir açıklanmasını isteyeceğim arkadaşlardan. “Tüzel kişilerin Genel Kurul ve Yönetim Kurulu Başkan ve üyeleri...” diye devam ediyor yani Genel Kurul kimlerden oluşuyor, Genel Kurul üyelerinin tamamına mı yönelik olacak bu artırma hükmü, onu bir öğrenmek istiyorum. İkincisi: Kabul edildiği takdirde (9)’uncu fıkradaki “Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 231’inci maddesine göre” ibaresinin tamamen çıkarılmasının daha doğru olacağını düşünüyorum çünkü ifade düzgünlüğü açısından.

İtiraz konusuna gelince: Bizim kanunumuzda, bir Terörle Mücadele Kanunu’nda bir de Askerî Ceza Kanunu’nda sadece “Seçenek yaptırımlara çevrilemez, ertelenemez.” hükmü var, bunun dışında başka bir yerde ben hatırlamıyorum, bilen varsa söyler.

İlave edilen (10)'uncu fıkraya gelince: (10)'uncu fıkra şu andaki bizim Ceza Kanunu'muzun genel zincirleme suç sistemine aykırıdır, arkadaşlarım da ifade etti. Zincirleme suçun kabul edilebilmesi için, bir, "Aynı suç işleme kararı, icrası kapsamında..." diye başlıyor, orayı geçiyorum, bir kişiye karşı birden fazla suç işlenecek ya da birden fazla kişiye karşı bir fiille suç işlenecek, bu takdirde zincirleme suçu uygulayabiliyoruz. Burada kanunun genel prensiplerine, yani Ceza Kanunu'nun genel hükümlerine tamamen aykırı bir konuyu zincirleme suça sokuyoruz. Ne için sokuyoruz? Fail lehine önemli bir düzenlemedir bu, olmaması gereken ama önemli bir düzenlemedir fail lehine ama bu arada bunu yaparken de diyoruz ki "Mademki bu kadar lehe bir hüküm koyduk, en azından artırma hükmünü de biraz diğerine göre fazla yapalım." düşüncesiyle "yarısından 3 katına kadar" şeklinde ilave edilmiş. Yani Ceza Kanunu'ndaki genel hükme suç tipi açısından aykırı, ceza uygulaması açısından gene aykırı. Ya bunu suç tipi olmaktan çıkaracağız ya da eğer öyle zincirleme suç olarak kabul ediyorsak bu takdirde buradaki artırım hükmünü hiç buraya koymayacağız. Mademki bu suç için bir istisna getirilmiştir, zincirleme suç kapsamına alınmıştır, o hâlde zincirleme suçlarda ceza artırımını nasılsa ona o şekilde uymamız gerekir diye düşünüyorum.

11'inci maddeye gelince: Bu madde baştan sona kadar zaten sakat bir hüküm ifade ediyor açıkçası. Bunu başka türlü ya düzeltmek ya kaldırmak lazım. Daha ötesini sorarsanız: Bakın, iki üç tane; (9), (10) ve (11)'inci fıkralarda, üçünde de genel hükümlere aykırı, hukuk düzenine aykırı hükümler olduğunu ileri sürüyoruz. O hâlde yapılacak en doğru şey şudur: Mademki bu kanunun bir af kanunu gibi de algılanmamasını istiyorsak "Şuradan indir, buradan artır, şuradan biraz daha fazla artır." demeden yukarıdaki cezayı "bir yıldan üç yıla kadar cezasını" "iki yıldan beş yıla" kadar deyip başka hiçbir şey yapmadan şu üç fıkrayı da kaldırmak bence en doğrudur. O gereken düzenleme bu şekilde yapılmış olur diye düşünüyorum, artık bunu takdirlerinize sunuyorum.

MUSTAFA KEMAL ŞERBETÇİOĞLU (Bursa) - Ertelene olmuş olacak mı, erteleme istiyorsanız?

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – O zaman, erteleme kapsamına girerse olur ama girmez tabii.

MUSTAFA KEMAL ŞERBETÇİOĞLU (Bursa) – Girer.

HAKKI KÖYLÜ (Kastamonu) – Bazıları girmez. Şu anda üzerinde durulan...

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sevgili Bakanım; aşağı yukarı madde müzakerelerinin de sonuna gelmiş vaziyetteyiz. Ben, geneli üzerinde konuşmak isterdim, istemedim, raporu kaleme alacağız çünkü orada da konuşmuş oluruz.

Bu maddede aslında hukuk düzenimizin iç uyumu bakımından önemli bir sorun var. Tüzel kişiler hukuku bizim hukuk yapımızda "korporatif hukuk" diye ayrı bir alandır ve tüzel kişilerle ilgili tedbirleri genellikle tüzel kişilerin organları alabilir, alamaması hâlinde adli yargıya başvurma imkânları var, kayyımluk hukuku, vesaire gibi. Burada, tabii, yarışmacı bir düzen var. Federasyon,

spor kulübü üyeliği, başkanlığı yarışmayla geliyorsunuz, çeşitli kademelerden geçerek geliyorsunuz, bir ara tedbirle bunu askıya alıyorsunuz, alınabilir ama ceza yargısına böyle bir şey yükleyebilir miyiz? Ben burada Anayasa'nın 9'uncu maddesi bakımından bir duraksama içerisindeyim. Bir o, iki: Eğer bu ceza muhakemesi anlamında bir koruma tedbiri ise bir güvenlik tedbiri gibi, bir tutuklama tedbiri gibi, o zaman ihtiyari olması lazım çünkü takdir hakkı. Niye? İtiraz tanıyoruz. Aşağıda hemen "İtiraz var." diyorsunuz ama "verilir" diyor. Mahkeme bir şey yapamaz kesinlikle, itirazın anlamı da yok. Eğer bir tedbir ise, koruyucu önlemse, koruma önlemiyse o zaman "verilir" demek lazım fakat özel sohbette... Bakanımız çok zeki, iyi bir hukukçu, esnek, riskleri rahat rahat öngörebilen ve görebilen. Belli bir konsensüsün burada doğabileceğini düşünüyorum. Bir defa, ceza yargısında istisnai koruma tedbirleri dışındaki -yani tutuklama veya diğer güvenlik önlemleri- sonuçlar kesin hükme bağlı olur, niye? Suçsuzluk karinesinden dolayı. En temel insan haklarından birisi. Onun için burada hükmün kesinleşmesi hâlinde, Ömer Bey'in, Bakanımızın da ifade ettiği gibi, Hakkı Bey'in de ifade ettiği gibi... Zaten Ceza Kanunu'muzun 53'üncü maddesinde açıkça var. Bu gibi yaptırımlar -kendiliğinden yani karar vermeye gerek yok- hükme bağlı sonuçlardır.

Ben Sayın Bakanım söz vererek bir ara vereceğim, her partiden de birer arkadaş alacağım ve bu maddeyi yeniden ve müşterek bir irade ve anlayış içerisinde kaleme alarak müzakereyi sonlandıracam.

Buyurun Sevgili Bakanım.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

61'inci Cumhuriyet Hükûmetinin açıklandığı 7 Temmuz tarihinden bu yana bu konu önümüzde ve konuyla ilgili her soru geldiğinde ben şunu ifade etmeye gayret gösterdim: Bu konuyu herhangi bir kulüp, herhangi bir tüzel veya özel kişi üzerinden değerlendirmemek lazımdır. Eğer ki böyle değerlendirildiği takdirde hukuki anlamda doğru olan neticeyi inşa edebilmek mümkün değildir.

Bugünkü konuşmalarında gerek Sayın Başesgioğlu gerek Sayın Dibek gerekse diğer Komisyon üyelerimizin de bu noktada hemfikir olduklarını gördüm. Bu konu herhangi bir tüzel veya özel kişilikten ari olarak düşünülürse, hukuki anlamda doğru olan bir neticeye erişilebilmesi mümkün olacaktır.

Müzakerelerin pozitif bir seyir içerisinde cereyan etmesi bir kifayeti müzakere algısını bizde de usule getirmiştir, ben de aynı teklifi yapmak üzere söz aldım. Eğer uygun görülürse her parti grubunu temsil etmek üzere birer Komisyon üyesiyle birlikte ...

BAŞKAN – Bilim adamlarımız da burada.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) - Anlaşılan odur ki teklif üzerinde bazı önerilerin verilmesi gerekli görülebilecektir, görülmektedir daha doğrusu. Odanıza geçmek

suretiyle bir ara da bu önergeler üzerinde kısa bir müzakerenin nihayetinde konu vuzuha kavuşabilir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Oldu. O zaman ben her partiden birer arkadaş; Murat Bey...

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Ben söz istedim Başkanım.

BAŞKAN – Murat Bey, buyurun.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Şimdiki hususu arz etmek istiyorum. Bir: Bunun geri planındaki çalışmayı yapan Kulüpler Birliği ve Federasyon temsilcileri burada ama arkadaşların da bu şeye katkı vermeleri önemli.

BAŞKAN – Hiç engel yok.

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Yani onların da ya burada görüşlerini alalım veyahut da içeride arkadaşlar görüşlerini dile getsinler.

İkinci: Buraya kadar bu 4 grup başkan vekilinin mutabakatıyla geldi, bir grubumuz geri çekildi. Bizim burada yapacağımız değişikliğin Genel Kurulda da arkasında durmamız lazım. Eğer o konuda bir güvence zıtlalınızın Başkanlığında oluyorsa biz bu çalışmaya katılalım. Ben MHP Grubu adına bunu arkadaşlarımla birlikte...

BAŞKAN – Murat Bey Kardeşim, Değerli Arkadaşım, biz burada Komisyon olarak bir irade oluşturuyoruz. Komisyon ve muhtemeldir ki buraya katılan unsurlar da Genel Kurulda aynı noktada olacaklardır ama Parlamento hukukunun yapısı içerisinde Genel Kurulda şöyle olur, böyle olur, bu ahlaki bir olaydır...

MURAT BAŞESGİOĞLU (İstanbul) – Grupların mutabakatının güçlendirilmesi anlamında söylüyorum.

BAŞKAN – Yazacağız onu, müşterek önerge. Tabii, tabii... Müşterek önerge yazacağız.

Evet, ben arkadaşları isteyeyim: CHP Ömer Süha Bey, Murat Bey, Hakkı Bey, hocalar...

Arkadaşlar, 18.15'te toplanmak üzere ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.43

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.30

BAŞKAN : Ahmet İYİMAYA (Ankara)

BAŞKAN VEKİLİ: Hakkı KÖYLÜ (Kastamonu)

SÖZCÜ : Yılmaz TUNÇ (Bartın)

KÂTİP: Harun TÜFEKÇİ (Konya)

-----0-----

BAŞKAN – Arkadaşlar, müşterek önerge var, gerekçesiyle beraber okutuyorum:

Adalet Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan 2/138 Esas numaralı Kanun Teklifinin 1’inci maddesi ile 6222 sayılı Kanunun 11. maddesine eklenmesi öngörülen onuncu ve on birinci fıkralar aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ömer Süha Aldan

Muğla

Murat Başesgioğlu

İstanbul

Murat Göktürk

Nevşehir

“(10) Bu maddede tanımlanan suçların bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi hâlinde, bunlardan en ağır cezayı gerektiren fiilden dolayı verilecek ceza dörtte birinden dörtte üçüne kadar artırılarak tek cezaya hükmolunur.

(11) Bu maddede tanımlanan suçlardan dolayı cezaya mahkûmiyet hâlinde, kişi hakkında ayrıca Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesi hükümlerine göre, spor kulüplerinin, federasyonların bünyesinde sportif faaliyetler icra edilen tüzel kişilerin yönetim ve denetim organlarında görev yapmaktan yasaklanmasına hükmolunur.”

Gerekçe:

Şike ve teşvik primi suçlarının aynı suç işleme kararı cümlesinden olarak değişik zamanlarda birden fazla işlenmesi hâlinde Türk Ceza Kanununun zincirleme suça ilişkin hükümlerinin uygulanabilirliği konusunda oluşan tereddütleri giderebilmek amacıyla onuncu fıkrada değişiklik yapılmıştır.

On birinci fıkrada, mahkûmiyet kararından öncesi için öngörülen tedbirlerde ceza yargısının görevli kılınması kuvvetler ayrılığı prensibine aykırıdır. Bu gibi tedbirler suçlunun görev statüsünün bağlı bulunduğu özel hukukta düzenlenmiştir. Anayasanın 33 üncü ve Avrupa İnsan Hakları

Sözleşmesi'nin 11 inci maddesinin gereği de aynı doğrultudadır. Mahkûmiyet hâlinde öngörülen yoksunluklar Türk Ceza Kanununun 53. maddesine paralel olarak düzenlenmiştir.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz? Yok.

Sayın Bakanım, yürütme organı, önergeye katılıyor musunuz?

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Komisyonun takdirine bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Önergeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Önerge doğrultusunda maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde değişikliği doğrultusunda kabul edilmiştir.

Diğer maddeyi okutuyorum:

Madde 7- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Söz? Yok.

Önerge? Yok.

Yüksek oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Son maddeyi okutuyorum:

Madde 8- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Söz? Yok.

Önerge? Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geneli ve tümünü genel tasvibinize, oyunuza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Teklif bir bütün olarak değişikliklerle beraber kabul edilmiştir.

MEVLÜT AKGÜN (Karaman) – Oy çokluğuyla.

BAŞKAN – Evet, oy çokluğuyla. Onu ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlar, muhalefet şerhi yok. Onun için süre vermiyorum. Rapor tanzim...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Başkanım, yazılı verebiliriz belki “muhalefet şerhi” diye.

BAŞKAN – Öyle mi? O zaman ben yarın öğleye kadar size süre veriyorum. Yarın sabah uygun olur mu arkadaşlar? Saat 9-10 gibi alsam.

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Yarın sabah olmaz.

BAŞKAN – Peki, yarın öğleye kadar süre veriyorum.

Efendim, redaksiyon yetkisini de istiyorum. İbare, virgül, nokta, sözcük... Tasvibinize sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bakanım, buyurun.

GENÇLİK VE SPOR BAKANI SUAT KILIÇ (Samsun) – Sayın Başkanım, zaten dört grup tarafından verilmiş olan bir kanun teklifi var. Bir kanun tasarısı değil. Ondan dolayı çok özel vurgular yapma gereği duymuyorum. Ancak, Adalet Komisyonunun 24'üncü Yasama Dönemindeki ilk toplantısının bu kadar nezih ve paylaşımcı bir ortamda gerçekleşmiş olmasından duyduğum memnuniyeti ifadeyle birlikte, bundan sonraki kanun tasarı ve tekliflerini de aynı verimlilik içerisinde devam ettirmenizi temenni ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, ben de Başkanınız olarak teşekkür ediyorum. Gerçekten bizim Komisyonumuz hoşgörü temelinde, bilgi temelinde...

TURGUT DİBEK (Kırklareli) – Sayın Başkan, muhalefet şerhi talebimizden vazgeçtik.

BAŞKAN – O zaman ben şöyle söyleyeyim, tekrarlıyorum. Ben raporu olabildiğince süratle yazıyorum. Muhalefet şerhiyle ilgili kararın gelişen durum karşısında ortadan kalktığını farz ediyorum. Ona göre raporu düzenleyeceğim.

Saygılar sunuyorum, hayırlı olsun arkadaşlar.

Kapanma Saati: 18.35